

**ՀԻՄՆԱԴՐԱՄՆԵՐԻ ԿՈՂՄԻՑ ՀՐԱՊԱՐԱԿՎՈՂ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅԱՆ
 ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ Է
 Հիմնադրամի հոգաբարձուների
 խորհրդի 14-02-2023 թ. որոշմամբ
 «ԱՐԱՐ» ՔԱՂԱՔԱԿՐԹԱԿԱՆ ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ»
 Հ Ա Շ Վ Ե Տ Վ ՈՒ Թ Յ ՈՒ Ն
 հիմնադրամի 2022 թ. գործունեության մասին**

1. Հիմնադրամի՝		
1.1 Լրիվ անվանումը	«ԱՐԱՐ» ՔԱՂԱՔԱԿՐԹԱԿԱՆ ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ	
1.2 Գտնվելու վայրը	ԵՐԵՎԱՆ ԱՐԱԲԿԻՐ ԱՐԱԲԿԻՐ ԹԱՂԱՄԱՍ ԱՆՏԱՌԱՅԻՆ ՓՈՂՈՑ, 158/1 ԲՆ.18,	
1.3 Պետական գրանցման համարը	222.160.805037	
1.4 Պետական գրանցման տարին, ամիսը, ամսաթիվը	2014-03-19	
1.5 ՀՎՀՀ-ն	00131512	
1.6 Հեռախոսը (այդ թվում՝ բջջային)	+(374)55408608	
1.7 Պաշտոնական ինտերնետային կայքը	http://www.ararfoundation.am	
1.8 Էլեկտրոնային փոստը	larisa.grigoryan@taccount.am	
2. Հիմնադրի անուն, ազգանուն կամ անվանում՝		
3. Հոգաբարձուների խորհրդի անդամների անուն, ազգանուն՝		
4. Կառավարչի անուն, ազգանուն՝		
Արմեն Խաչիկյան		
5. Աշխատակազմում ընդգրկված անձանց քանակը	2	
6. Անձեռնմխելի կապիտալի չափը	0	
7. Անձեռնմխելի կապիտալի կառավարումից ստացված եկամուտ	0	
8. Ֆինանսավորման աղբյուրները՝		
8.1 Ֆինանսավորումն ըստ խմբերի	8.2 Ստացված ֆինանսական միջոցների նպատակը	8.3 Չափը
8.1.1 Պետական և համայնքային բյուջեներից դրամական մուտքեր		
8.1.2 Իրավաբանական անձանցից դրամական մուտքեր		
	Պետության և հասարակության զարգացման առաջնային խնդիրների հետազոտությունների և բարելավման ծրագրերի իրականացում	173,408,299
8.1.3 Ֆիզիկական անձանցից դրամական մուտքեր		

	Պետության և հասարակության զարգացման առաջնային խնդիրների հետազոտությունների և բարելավման ծրագրերի իրականացում	72,592,410
9. Հիմնադրի ներդրումը՝		
9.1 Դրամական միջոցներ		0
9.2 Գույք	9.2.1 Տեսակը	9.2.2 Արժեքը
10. Նվիրատվություններ/ նվիրաբերությունները		
10.1 Նվիրատուները/նվիրաբերողներն ըստ խմբերի՝	10.2 Նվիրված/նվիրաբերված գույք	
	10.2.1 Տեսակը	10.2.2 Արժեքը
10.1.1 Հայաստանի Հանրապետություն/համայնքներ		
10.1.2 Իրավաբանական անձինք		
10.1.3 Ֆիզիկական անձինք		
11. Իրականացված ծրագրերը՝		
11.1 Ծրագրի անվանումը	11.2 Ծախսված գումարը	
Պետության և հասարակության զարգացման առաջնային խնդիրների հետազոտությունների և բարելավման ծրագրերի իրականացում	210,637,673	
12. Ֆինանսական տարում օգտագործված միջոցների ընդհանուր չափը	210,637,673	
13. Կանոնադրական նպատակների իրականացմանն ուղղված ծախսերի չափը	210,637,673	

Նշումներ՝

Ֆինանսական հաշվետվություններն ու ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ աուդիտն
իրականացնող անձի (աուդիտորի) եզրակացությունը՝ 51 էջերից:
էջերի քանակը

Հիմնադրամի տնօրեն _____
ստորագրությունը, անունը, ազգանունը

Գլխավոր հաշվապահ _____
ստորագրությունը, անունը, ազգանունը

«ԱՐԱՐ» ՔԱՂԱՔԱԿՐԹԱԿԱՆ ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ

ԱՆԿԱԽ ԱՌԻԴԻՏՈՐԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

2022Թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-Ի ԴՐՈՒԹՅԱՄԲ

ԱՆԿԱՆ ԱՌԻԴԻՏՈՐԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

«ԱՐԱՐ» քաղաքակրթական հետազոտությունների հիմնադրամի հոգաբարձուների խորհրդի անդամներին

ԿԱՐԾԻՔ

Մեր կողմից իրականացվել է «ԱՐԱՐ» քաղաքակրթական հետազոտությունների հիմնադրամի (Հիմնադրամ) ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտ, ընդ որում այդ հաշվետվությունները ներառում են 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունքների, զուտ ակտիվներում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, որոնք ներառում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը:

Մեր կարծիքով, կից ֆինանսական հաշվետվությունները տալիս են Հիմնադրամի՝ 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի և նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքների ու դրամական հոսքերի ճշմարիտ և իրական պատկերը՝ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ):

ԿԱՐԾԻՔԻ ՀԻՄՔԵՐ

Մենք աուդիտն իրականացրել ենք աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ նկարագրված է մեր եզրակացության՝ «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Հիմնադրամից՝ համաձայն Հաշվապահների միջազգային դաշնության պրոֆեսիոնալ հաշվապահների վարքագրի (ՀԱԴ-ի Վարքագիրը) և Հայաստանի Հանրապետությունում կիրառելի՝ ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի նկատմամբ վարքագծի պահանջների, և մենք կատարել ենք վարքագծի նկատմամբ մեր մյուս պարտականությունները՝ այդ պահանջների համաձայն: Մենք համոզված ենք, որ ձեռք ենք բերել բավականաչափ ու համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

ՂԵՎԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ և ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՕՂԱԿՆԵՐՈՒՄ ՆԵՐԳՐԱՎՎԱԾ ԱՆՁԱՆՑ ԴԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

Հիմնադրամի ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ-ներին համապատասխան ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման և ճշմարիտ ներկայացման համար: Այդ նպատակով ղեկավարությունը սահմանում է անհրաժեշտ վերահսկողության համակարգ, որը թույլ է տալիս պատրաստել ֆինանսական հաշվետվություններ, որոնք ազատ են խարդախության կամ սխալի արդյունքում էական խեղաթյուրումից:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս, ղեկավարությունը պատասխանատու է Հիմնադրամի՝ անընդհատ գործելու հնարավորությունը գնահատելու, անընդհատ գործելուն առնչվող հարցերը քացահայտելու (եթե կիրառելի է), ինչպես նաև գործունեության անընդհատության ենթադրության վրա հիմնված հաշվառում վարելու համար, քանի դեռ ղեկավարությունը չի

Նախատեսում լուծարել Հիմնադրամը կամ դադարեցնել դրա գործունեությունը կամ չունի իրատեսական այլընտրանք, բացի նշվածները:

Կառավարման օղակներում ներգրավված անձիք պատասխանատու են Հիմնադրամի ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման գործընթացը վերահսկելու համար:

ԱՌԻԴԻՏԻ ՊԱՏԱՊԱՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՌԻԴԻՏԻ ՀԱՄԱՐ

Մեր նպատակն է ձեռք բերել որջամիտ հավաստիացում խարդախությունների կամ սխալների հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրումներից զերծ լինելու վերաբերյալ, ինչպես նաև ներկայացնել աուդիտորի եզրակացություն, որը կներառի մեր կարծիքը: Որջամիտ հավաստիացումը բարձր աստիճանի հավաստիացում է, սակայն այն երաշխիք չի հանդիսանում, որ ԱՄՍ-ների համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումներ, երբ այդպիսիք կան: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի հետևանքով և համարվում են էական, եթե ակնկալվում է, որ դրանք առանձին-առանձին կամ միասին վերցված կարող են ազդել այս ֆինանսական հաշվետվությունների օգտագործողների՝ դրնաց հիման վրա կայացրած տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՍ-ների համապատասխան իրականացվող աուդիտի շրջանակներում մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում ենք մասնագիտական կասկածամտություն ամբողջ աուդիտի ընթացքում: Բացի այդ, մենք.

- Բացահայտում և գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվություններում խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախազձում և իրականացնում ենք այդ ռիսկերին ուղղված աուդիտորական ընթացակարգեր, և ձեռք ենք բերում քավականաչափ ու համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար: Խարդախության արդյունք հանդիսցող էական խեղաթյուրման չբացահայտման ռիսկն ավելի մեծ է, քան սխալի հետևանքով առաջացած խեղաթյուրման չբացահայտման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, փաստաթղթերի կեղծում, միտումնավոր բացթողումներ, կեղծ հայտարարությունների տրամադրում կամ ներքին վերահսկողության համակարգի չարաշահում:
- Պատկերացում ենք կազմում աուդիտին առնչվող ներքին վերահսկողության վերաբերյալ, որպեսզի մշակենք համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր, բայց ոչ Հիմնադրամի ներքին վերահսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- Գնահատում ենք կիրառվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության պատշաճությունը, ինչպես նաև ղեկավարության կատարված հաշվապահական գնահատումների և համապատասխան բացահայտումների որջամտությունը:
- Եզրահանգումներ ենք կատարում ղեկավարության կողմից անընդհատության սկզբունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների հիման վրա հետևություն ենք անում, թե արդյոք առկա է իրադարձությունների կամ հանգամանքների հետ կապված էական անորոշություն, որը կարող է էական կասկած առաջացնել Հիմնադրամի անընդհատ գործելու հնարավորության վերաբերյալ: Եթե մենք գալիս ենք եզրահանգման, որ

գոյություն ունի էական անորոշություն, մենք պետք է մեր աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրենք ֆինանսական հաշվետվություններում համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե նման բացահայտումները պատշաճ կերպով ներկայացված չեն, մենք պետք է ձևափոխենք կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր աուդիտորական եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, ապագա իրադարձությունները կամ հանգամանքները կարող են հանգեցնել նրան, որ Հիմնադրամը կորցնի իր անընդհատ գործելու կարողությունը:

- Գնահատում ենք ընդհանուր առմամբ ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ բացահայտումները և արդյոք ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացնում են դրանց հիմքում ընկած գործարքներն ու իրադարձությունները այն ձևով, որն ապահովում է ճշմարիտ ներկայացումը:

Այլ հարցերի հետ մեկտեղ, մենք հաղորդակցում ենք կառավարման օղակներում ներգրավված անձանց հետ աուդիտի պլանավորված շրջանակների և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված էական թերացումների վերաբերյալ, որոնք ներառում են աուդիտի ընթացքում մեր կողմից բացահայտված ներքին վերահսկողության կարևոր թերությունները:

Ք. Երևան- 23.03.2023թ.

ՊԻ ԿԱ ԷՖ ԱՌԻԴԻՏ ՍԵՐՎԻՍ ՍՊԸ

Գլխավոր տնօրեն

Գոռ Դավթյան

Որակավորված աուդիտոր

Հայկ Պողոսյան

Բ Ո Վ Ա Ն Դ Ա Կ ՈՒ Թ Յ ՈՒ Ն

էջ

Հաշվետվություն ֆինանսական վիճակի մասին	2
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին	3
Ջուտ ակտիվներում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	4
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	5
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	6

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

(հազար դրամ)

(Հազար դրամ)	Ծանոթագրություն	2022թ.	2021թ.
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Ոչ ընթացիկ ակտիվներ			
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	4	1,656	3,494
Ներդրում ասոցիացված ընկերության կանոնադրական կապիտալում	5	-	10,000
Ներդրում այլ ընկերության կանոնադրական կապիտալում	5	88,553	36,011
Տրված փոխառություններ	6	257,375	349,867
Այլ ոչ ընթացիկ ակտիվներ			
Ընդամենը ոչ ընթացիկ ակտիվներ		347,584	399,372
Ընթացիկ ակտիվներ			
Պաշարներ		23,715	74,371
Դեբիտորական պարտքեր և կանխավճարներ	7	90,912	88,760
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	8	61,460	26,097
Այլ ակտիվներ			
Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ		176,087	189,228
Ընդամենը ակտիվներ		523,671	588,600
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ			
Հետաձգված եկամուտ	9	1,656	3,494
Ընդամենը ոչ ընթացիկ պարտավորություններ		1,656	3,494
Ընթացիկ պարտավորություններ			
Կրեդիտորական պարտքեր		865	6,754
Հետաձգված եկամուտ	9	526,861	568,940
Ընդամենը ընթացիկ պարտավորություններ		527,726	575,694
Ընդամենը պարտավորություններ		529,382	579,188
ԶՈՒՏ ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Զուտ ակտիվներ			
Սեփական միջոցներ			
Կուտակված արդյունք		(5,711)	9,412
Ընդամենը զուտ ակտիվներ		(5,711)	9,412

Դավիթ Փախչանյան
Հոգաբարձուների կորիորդի
Նախագահ

Արմեն Կաչիկյան
Գործադիր տնօրեն

Նվարդ Կարապետյան
Էվի ունիվերսալ ՍՊԸ
լիազորված անձ

23.03.2023թ.
7-18 էջերում ներկայացված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները հանդիսանում են սույն ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը:

**ՇԱՀՈՒՑԹԻ ԿԱՄ ՎՆԱՍԻ ԵՎ ԱՅԼ ՀԱՄԱՊԱՐՓԱԿ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ
ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ**
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

(Հազար դրամ)

	Ծանոթագրությու ն	2022թ.	2021թ.
Եկամուտ ծրագրային գործունեությունից	10	127,408	189,005
Ծրագրային և գործառնական գործունեության ծախսեր	10	(93,355)	(162,442)
Արդյունք ծրագրային և գործառնական գործունեությունից		34,053	26,563
Այլ եկամուտ	10	78,271	8,933
Այլ ծախսեր	10	(112,324)	(35,497)
		(15,123)	(4,048)
Արտարժութային գործարքներից ստացված զուտ շահույթ (վնաս)		(15,123)	(4,049)
Արդյունք մինչև հարկվելը		-	-
Շահութահարկի գծով ծախս		(15,123)	(4,049)
Արդյունք հարկումից հետո		-	-
Այլ համապարփակ եկամուտ	5	(15,123)	(4,049)
Ընդամենը համապարփակ արդյունք			

Հայկ Փոփոսյան
Հոգաբարձուների կորիորդի
Նախագահ

Արմեն Խաչիկյան
Գործադիր տնօրեն

Նվարդ Կարապետյան
Էվի ունիվերսալ ՍՊԸ
լիազորված անձ

23.03.2023թ.

ԶՈՒՏ ԱԿՏԻՎՆԵՐՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

(Հազար դրամ)

	Մեխական միջոցներ	Կուտակված արդյունք	Ընդամենը
Մնացորդն առ 1 հունվարի 2021թ.	-	13,461	13,461
Համապարփակ եկամուտ			-
Տարվա արդյունք	-	(4,049)	(4,049)
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	-	9,412	9,412
Համապարփակ եկամուտ			-
Տարվա արդյունք	-	(15,123)	(15,123)
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	-	(5,711)	(5,711)

Դավիթ Փախչանյան
Հոգաբարձուների խորհրդի
Նախագահ

Արսեն Խաչիկյան
Գործադիր տնօրեն

Եվարդ Կարապետյան
Էվի ունիվերսալ ՍՊԸ
լիազորված անձ

23.03.2023թ.

ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՅՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

(հազար դրամ)

(Հազար դրամ)

	2022թ.	2021թ.
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Ստացված շնորհներ	85,329	76,200
Վճարված աշխատավարձ և դրան հավ. այլ վճար.	(15,823)	(9,066)
Վճարված հարկեր, տուրքեր	(8,034)	(4,577)
Դեբիտորական և կրեդիտորական պարտքերի փոփոխությունից	(52,597)	(179,960)
Տրամադրած շնորհներ		(55,420)
Գործառնական այլ գործունեությունից	(8,437)	(2,649)
Գործառնական գործունեությունից ստացված/(գործունեության համար օգտագործված) զուտ դրամական միջոցներ	438	(175,472)
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում		(3,094)
Բաժնետոմսերի և փայերի ձեռքբերում	(60,641)	(45,717)
Բաժնետոմսերի և փայերի օտարում	10,000	
Ներդրումային գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ	(50,641)	(48,811)
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Փոխառությունների տրամադրում	-	(56,950)
Փոխառությունների վերադարձ	86,000	135,029
Ֆինանսական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ	86,000	78,079
Ընդամենը դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	35,797	(146,204)
Արտարժույթի փոխարժեքային նորոգումներ	(434)	(1,155)
Դրամական միջոցների տարեսկզբի մնացորդ	26,097	173,456
Դրամական միջոցների մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին	61,460	26,097

Նազիթ Փախսանյան
Հոգաբարձուների հորհրդի
Նախագահ

Արմեն Խաչիկյան
Գործադիր տնօրեն

Նվարդ Կարապետյան
Էվի ունիվերսալ ՍՊԸ
լիազորված անձ

23.03.2023թ.

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

31 դեկտեմբեր 2022թ. ավարտված տարվա համար

1. Ընդհանուր դրույթները

«ԱՐԱՐ» քաղաքակրթական հետազոտությունների հիմնադրամը (այսուհետ՝ Հիմնադրամ) ստեղծվել է 2014թ. Փետրվարի 17-ին հիմնադիրների Ու որոշմամբ և գործում է իր կանոնադրությանը, ՀՀ սահմանադրությանը, ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքին, Հիմնադրամների մասին ՀՀ օրենքին, ՀՀ միջազգային պայմանագրերին և իրավական այլ ակտերին համապատասխան:

Հիմնադրամի գտնվելու վայրի հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, 0019, քաղաք Երևան, Անտառային փողոց 158/12, բն. 18: Հիմնադրամը գրանցվել է ՀՀ իրավաբանական անձանց պետական ռեգիստրի կենտրոնական մարմնի կողմից 19.03.2014թ.: Գրանցման համարն է 222.160.805037:

Հիմնադրամի հիմնական նպատակներն են՝

ա/ իրականացնել պետության և հասարակության զարգացման առաջնային խնդիրների վերաբերյալ հետազոտություններ,

բ/ աշխատել շահառու խմբերի հետ՝ հետազոտությունների արդյունքները հասարակայնացնելու կամ նրանց հիման վրա համատեղ զարգացման ծրագրեր իրականացնելու համար,

գ/ կազմակերպել հետազոտությունների արդյունքների և հանրային խնդիրների վերաբերյալ հանրային քննարկումներ, լսումներ, ներկայացումներ զանգվածային լրատվության, ինչպես նաև ՀՀ օրենսդրությամբ չարգելված ցանկացած այլ միջոցներով,

դ/ Տրամադրել խորհրդատվություն շահառու խմբերին:

Հիմնադրամը կարող է անձամբ զբաղվել ձեռնարկատիրական գործունեության հետևյալ տեսակներով՝

- ֆոնդի կառավարման (գործադիր կառավարման) գործունեության իրականացում,
- գիտահետազոտական աշխատանք,
- խորհրդատվական աշխատանք,
- էլեկտրոնային, թվային կամ նմանատիպ այլ սարքերի, սարքավորումների վաճառքի, փոխանակության, փոխանցման կամ այլ ձևով օտարման գործարքների իրականացում:

Հիմնադրամը նաև իրականացնում է իր հիմնական նպատակներին ուղղված և ՀՀ օրենսդրությամբ չարգելված այլ գործունեություն:

2. ՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ՀԻՄՈՒՆՔՆԵՐԸ

2.1 Համապատասխանության մասին հայտարարություն

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների ("ՖՀՄՄ") պահանջների համաձայն:

2.2 Չափման հիմունքները

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են պատմական արժեքի սկզբունքի հիման վրա:

2.3 Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Հիմնադրամի գործառնական արժույթն է հանդիսանում ՀՀ դրամը (դրամ), որը, լինելով Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը, արտացոլում է Հիմնադրամի գործունեության հիմքում ընկած իրադարձությունների և հանգամանքների տնտեսական էությունը:

Դրամը հանդիսանում է նաև սույն ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթը: Ֆինանսական տեղեկատվությունը ներկայացված է դրամով՝ հազարների ճշտությամբ:

2.4 Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Այս ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՄ-ի պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար ղեկավարությունը կատարել է մի շարք դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսի ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և համապատասխան ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում՝ որում վերանայվել են և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

2.5 Գործունեության անընդհատությունը

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են՝ հիմնվելով գործունեության անընդհատության սկզբունքի վրա, որը ենթադրում է ակտիվների իրացում և պարտավորությունների մարում սովորական գործունեության ընթացքում:

3. ՀԱՇՎԱՊԱՀԱԿԱՆ ՀԱՇՎԱՌՄԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Հիմնադրամի ֆինանսական հաշվառումը կազմակերպված է ըստ ստորև բերված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության:

3.1 Եկամուտների և ծախսերի ճանաչում

Եկամուտը ճանաչվում է այն դեպքում, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտը կհոսեն Հիմնադրամ, և ստացված եկամուտը հնարավոր է արժանահավատորեն չափել: Ծախսը ճանաչվում է այն ժամանակ, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կարտահոսեն Հիմնադրամից, և ծախսը հնարավոր արժանահավատորեն չափել:

3.2 Փոխարժեքային տարբերությունների ճանաչում

Արտարժույթային գործարքներից եկամուտները (վնասը) ներառում է արտարժույթով ակտիվների կա պարտավորությունների վերազնահատումից եկամուտը (վնասը):

Արտարժույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ գործարքի օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են գործառնական արժույթով՝ կիրառելով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության ամսաթվի դրությամբ գործող փոխարժեքը: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթային հոդվածների վերահաշվարկված առաջացած փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են որպես ծախս կամ եկամուտ:

3.3 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները ներկայացված են սկզբնական արժեքով՝ նվազեցված կուտակված մաշվածության չափով՝ Սկզբնական արժեքը իր մեջ ներառում է ինչպես ձեռքբերման, այնպես էլ ակտիվների նպատակային օգտագործման համար աշխատանքային վիճակի բերելու հետ կապված բոլոր ծախսերը:

Մաշվածության հաշվարկը կատարվում է գծային մեթոդով, կիրառելով հետևյալ տարեկան դրույքաչափերը՝

Շենքեր	5%
Տրանսպորտային միջոցների և սարքավորումների համար	12.5%
Տնտեսական և արտադրական գույքի համար	12.5%
Հաշվողական և համակարգչային տեխնիկայի համար	100%

Հիմնական միջոցների նորոգման, սպասարկման և պահպանման ծախսերը ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչվում են որպես ծախս՝ հաշվեգրման պահով:

3.4 Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութային ակտիվները ներառում են համակարգչային ծրագրերը:

Ոչ նյութական ակտիվները սկզբնական ճանաչման ժամանակ չափվում են ինքնարժեքով: Սկզբնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և ցանակացած կուտակված արժեզրկման ծախս: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ժամկետը 10 տարի է: Ոչ նյութական ակտիվները ամորտիզացվում են գծային մեթոդով 10 տարվա ընթացքում՝ զնահատվում են արժեզրկման համար, երբ անկա են արժեզրկման հատկանիշները:

3.5 Ֆինանսական գործիքներ

Հիմնադրամի ֆինանսական ակտիվը կամ պարտավորությունը հաշվեկշռում ճանաչում է այն ժամանակ, երբ այդ դառնում է գործարքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների սովորական առավաճառքի դեպքում դրանք ճանաչվում են գործարքի օրվա դրությամբ: Սովորական ճանապարհով ձեռք բերված ֆինանսական գործիքները, որոնք հետագայում պետք է հաշվառվեն իրական արժեքով, գործարքի օրվա և պայմանագրի օրվա միջև ընկած ժամանակահատվածում հաշվառվում են նույն եղանակով, որով հաշվառվում են ձեռքբերված գործիքները:

Սկզբնական ճանաչման ժամանակ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած, ներդրումների դեպքում, գործարքին անմիջապես վերագրելի ծախսերը, բացառությամբ ֆինանսական արդյունքներում ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ներդրումները:

Հիմնադրամը իր ֆինանսական ակտիվները դասակարգել է ըստ հետևյալ դասերի՝ փոխառություններ, դերիտորական պարտքեր, ֆինանսական արդյունքներում իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքներ, վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական գործիքներ և մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ: Ներդրումների դասակարգումը ըստ դասերի իրականացվում է ձեռքբերման պահի առաջնորդվելով ղեկավարության կողմից հաստատված կանոններով: Սկզբնական ճանաչումից հետո կազմակերպությունը կարող է, հնարավորության և անհրաժեշտության դեպքում, վերադասակարգել ֆինանսական ակտիվները յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջում:

Հաշվեկշռային ամսաթվի դրությամբ Հիմնադրամը գնահատում է ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի արժեզրկման աստիճանը:

3.6 Պաշարներ

Պաշարները ներկայացված են ինքնարժեքի և իրացման զուտ արժեքի նվազագույնով: Ինքնարժեքը ներառում է իր մեջ ձեռքբերման և ձեռքբերման ու տեղափոխման հետ կապված ծախսերը: Իրացման զուտ արժեքը վաճառքի գինն է: Օգտագործման ժամանակ կիրառվում է առաջին մուտք առաջին ելք բանաձևը:

3.7 Դեբիտորական պարտքեր

Որպես դեբիտորական պարտք են դասակարգվել այն ֆինանսական ակտիվները, որոնք ստեղծվել են Հիմնադրամի կողմից ուղղակիորեն պարտապանին (դեբիտորին) ապրանքներ կամ ծառայություններ տրամադրելու միջոցով, բացառությամբ այն դեբիտորական պարտքերի, որոնք Հիմնադրամը մտադրված է անմիջապես կամ կարճժամկետում վաճառել, ինչպես նաև այլ ստացման ենթակա գումարները: Սույն բաժնում նկարագրված մոտեցումները կիրառվում են նաև տրված կանխավճարների հաշվառման նկատմամբ:

Դեբիտորական պարտքը դուրս է գրվում հաշվեկշռից միայն այն դեպքում, երբ Հիմնադրամը կորցնում է վերահսկողությունը պայմանագրային իրավունքների նկատմամբ, որոնք կազմում են այդ ֆինանսական ակտիվը (կամ ֆինանսական ակտիվի մի մասը):

3.8 Կրեդիտորական պարտքեր և մասհանումներ

Որպես կրեդիտորական պարտք են դասակարգվում այն մարման ենթակա գումարները, որոնք ստեղծվում են Հիմնադրամի կողմից ուղղակիորեն պարտատիրոջից (կրեդիտորից) ապրանքներ կամ ծառայություններ գնելու միջոցով, ինչպես նաև այլ վճարման ենթակա գումարները: Սույն բաժնում նկարագրված մոտեցումները կիրառվում են նաև ստացված կանխավճարների հաշվառման նկատմամբ:

3.9 Շնորհները

Ակտիվներին վերաբերող շնորհները, ներառյալ իրական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային շնորհները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացվում են շնորհը գրանցելով որպես հետաձգված եկամուտ:

4. ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐ

(Հազար դրամ)

	Մեքենաներ և սարքավորումներ	Արտադրական և տեղեկական գույք, գործիքներ	Այլ հիմնական միջոցներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք				
Առ 1 հունվարի 2021թ.	1,227	874	79	2,180
Ավելացում	1,922	1,520	250	3,692
Դուրս գրում	-	-	-	-
Մնացորդը առ 31.12.2021թ.	3,149	2,394	329	5,872
Ավելացում	-	-	-	-
Դուրս գրում	-	-	-	-
Մնացորդը առ 31.12.2022թ.	3,149	2,394	329	5,872
Մաշվածք				
Առ 1 հունվարի 2021թ.	1,126	610	36	1,772
Տարվա ծախս	372	222	12	606
Դուրս գրում	-	-	-	-
Մնացորդը առ 31.12.2021թ.	1,498	832	48	2,378
Տարվա ծախս	1,525	272	41	1,838
Դուրս գրում	-	-	-	-
Մնացորդը առ 31.12.2022թ.	3,023	1,104	89	4,216
Զուտ հաշվեկշռային արժեք				
Մնացորդը առ 31.12.2021թ.	1,651	1,562	281	3,494
Մնացորդը առ 31.12.2022թ.	126	1,290	240	1,656

5. ՆԵՐԴՐՈՒՄ ԴՈՒՍՏ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆՈՒՄ

(Հազար դրամ)

	2022թ.	2021թ.
Ներդրում դուստր ընկերության կանոնադրական կապիտալում	-	10,000
	-	10,000
Ներդրում այլ ընկերության կանոնադրական կապիտալում	88,553	36,011
	88,553	36,011

Հիմնադրամը 2022 թվականին վաճառել է Սպարթեջ ՓԲ ընկերությունում իր ունեցած բաժնեմասը 10մլն ՀՀ դրամով՝ միևնույն ժամանակ փոխանցելով գերդրյին ընկերության նկատմամբ իր ունեցած 70մլն ՀՀ դրամ պարտքը: Արդյունքում բաժնեմասի վաճառքից օգուտ չի ստացել:

Հիմնադրամը 2022 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ունի Արար Թեքնոլոջի փակ ոչ հրապարակային պայմանագրային ներդրումային ֆոնդի փայերում 88,553 հազար ՀՀ դրամ գումարի ներդրում և հանդիսանում է 9.37% փայատեր: Միևնույն ժամանակ Հիմնադրամը հանդիսանում է Արար Թեքնոլոջի փակ ոչ հրապարակային պայմանագրային ներդրումային ֆոնդի կառավարիչ և ունի նշանակալի ազդեցություն, հետևաբար Արար Թեքնոլոջի փակ ոչ հրապարակային պայմանագրային ներդրումային ֆոնդը հանդիսանում է առցիացված:

6. ՏՐՎԱԾ ՓՈՆԱՈՒՈՒԹՅՈՒՆ

(Հազար դրամ)

	2022թ.	2021թ.
Ոչ ընթացիկ		
Տրված փոխառություն	257,375	349,867
	257,375	349,867
Ընթացիկ		
Տրված փոխառություն	-	-
	-	-

Տրված փոխառություններն իրենցից ներկայացնում են տրամադրված անտոկոս փոխառություններ:

7. ԴԵՐԻՏՈՐԱԿԱՆ ՊԱՐՏՔԵՐ ԵՎ ԿԱՆԽԱՎՃԱՐՆԵՐ

(Հազար դրամ)

	2022թ.	2021թ.
Դեբիտորական պարտքեր վաճառքների գծով	56,571	-
Դեբիտորական պարտքեր ծախսերի փոխհատուցումների գծով	5,461	-
Տրված կանխավճարներ	28,880	88,760
	90,912	88,760

8. ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐ ԵՎ ԲԱՆԿԱՅԻՆ ՀԱՇԻՎՆԵՐ

(Հազար դրամ)

	2022թ.	2021թ.
Բանկային հաշիվներ տեղական բանկերում	61,460	25,941
Դրամական միջոցների համարժեքներ	-	156
	61,460	26,097

Դրամական միջոցների համարժեքներն իրենցից ներկայացնում են օգտագործման նպատակով ձեռքբերված վառելիքի կտրոնները:

9. ՀԵՏԱԶԳՎԱԾ ԵՎԱՄՈՒՏ

(Հազար դրամ)

	2022թ.	2021թ.
Ակտիվներին վերաբերվող շնորհ		
Մնացորդ առ 1 հունվարի	3,494	408
Ավելացում	-	3,692
Պակասեցում	(1,838)	(606)
Մնացորդ առ 31 դեկտեմբերի	1,656	3,494
Եկամուտներին վերաբերվող շնորհ		
Մնացորդ առ 1 հունվարի	568,940	685,434
Ավելացում	85,329	179,976
Պակասեցում	(127,408)	(296,470)
Մնացորդ առ 31 դեկտեմբերի	526,861	568,940

10. ԵՎԱՄՈՒՏՆԵՐԸ, ԾԱԽՍԵՐԸ ԸՍՏ ԲՆՈՒՅԹԻ

(Հազար դրամ)

	2022թ.	2021թ.
Եկամուտներ		
Եկամուտներ ապրանքների վաճառքից	56,571	
Եկամուտներին վերաբերող շնորհներից	127,408	189,005
Կտավարչական գործունեությունից	19,862	8,327
Եկամուտներին վերաբերող շնորհներից (Տես ծանոթագրություն 9)	1,838	606
Արտարժույթի փոխարժեքային տարբերությունից զուտ օգուտ	940	1,892
	206,619	199,830

Ծախսեր		
Լվիրատվությունների գծով	(93,355)	(162,442)
Կառավարչական գործունեության ծախսեր	(19,862)	(8,327)
Վաճառված ապրանքների ինքնարժեք	(56,571)	
Աշխատավարձի գծով ծախսեր	(11,252)	(11,041)
Գործուղման և ներկայացուցչական ծախսեր	(1,838)	(244)
Անհատույց ստացված ակտիվների գծով	(1,838)	(606)
Հեռահաղորդակցություն և կապ	(226)	(723)
Գրասենյակային և կոմունալ ծախսեր	(83)	(406)
Վառելիք	(3,356)	(1,558)
Վարձակալություն	(3,360)	(5,182)
Աուդիտ և խորհրդատվություն	(5,577)	(1,631)
Բանկային ծառայություն	(142)	(293)
Չփոխհատուցվող հարկեր	-	(120)
Արտարժույթի փոխարժեքային տարբերությունից զուտ վնաս	(16,063)	(5,940)
Այլ ծախսեր	(8,219)	(5,366)
	(221,742)	(203,879)

11. Ֆինանսական ռիսկերի վերաբերյալ նվազագույն բացահայտումներ

Հիմնադրամը կարևորում է ռիսկերի կառավարման գործընթացը, որի նպատակն է ֆինանսական կարուստների կրճատումը և իրականացվող գործառնությունների հուսալիության ապահովումը:

Հիմնադրամի գործունեությունը առնչվում է հետևյալ ֆինանսական ռիսկերի հետ:

- ✓ վարկային (պարտքային) ռիսկ,
- ✓ շուկայական ռիսկ,
- ✓ գնային ռիսկ,
- ✓ տոկոսային ռիսկ,

11.1 Պարտքային ռիսկ

Վարկային (պարտքային) ռիսկը գործընկերոջ կողմից իր ստանձնած պարտավորությունները (այդ թվում թողարկված արժեթղթերի գծով) ժամանակին և լիվությամբ չկատարելու ռիսկն է, որը գնահատվում է պարտքի և տոկոսային վճարումների ընդհանուր զումարով:

Վարկային ռիսկի հաշվարկում ընդգրկվում են Հիմնադրամի ակտիվները, հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորությունները և հետհաշվեկշռային անավարտ ժամկետային գործառնությունները:

11.2 Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկի վերլուծություն

Շուկայական ռիսկը Հիմնադրամի կողմից շուկայական գների փոփոխության հետևանքով կարուստներ կրելու վտանգն է, որը կապված է տոկոսադրույքների նկատմամբ զգայուն ակտիվների ու պասիվների և կապիտալի գործիքների հետ:

Շուկայական ռիսկը իր մեջ ներառում է արտարժույթային, տոկոսադրույքների փոփոխման և գնային ռիսկերը:

Արտարժույթային ռիսկի կառավարումն իրականացվում է արտարժույթների փոխարժեքների փոփոխություններով պայմանավորված օգուտներ ստանալու (կորուստներ չկրելու) տեսանկյունից:

Արտարժույթային ռիսկի կառավարման գործընթացը ներառում է՝ արտարժույթային շուկայի ուսումնասիրման, արտարժույթային ռիսկի կանխատեսման, գնահատման՝ ռիսկի հնարավոր չափերի և հետևանքների որոշման, արտարժույթային ռիսկի հետ կապված կարուստների կանխարգելման և նվազեցման փուլերը: Արժույթային շուկայի վերլուծության գնահատականները Հիմնադրամում արվում են հիմք ընդունելով տարբեր տեղեկատվական համակարգերով ստացված տեղեկատվությունը, միջազգային ինտերնետային կայքերի վերլուծական տեղեկատվությունները՝ կիրառելով վերլուծության երկու մեթոդ՝ ֆունդամենտալ և տեխնիկական: Ֆունդամենտալ վերլուծությունը ենթադրում է շուկայի վերլուծություն՝ տնտեսությունը բնութագրող տարբեր ցուցանիշների դինամիկայի, ինչպես նաև քաղաքական իրադարձությունների, օրենսդրական դաշտի փոփոխությունների հիման վրա: Կանխատեսումների իրականացման համար հիմք են հանդիսանում երկարաժամկետ հատվածում փոխարժեքի վրա ազդող երկրի տնտեսական պայմանները: Տեխնիկական վերլուծությունը ենթադրում է գների նախկին դինամիկայի հիման վրա գների ապագա փոփոխությունների կանխատեսումը: Ուսումնասիրվում են փոխարժեքների տատանման միտումները կամ տրենդները, վերլուծության են ենթարկվում փոխարժեքների տատանումների դրսևորումները:

11.3 Արտարժույթի ռիսկ

Արտարժույթային ռիսկը արժույթային փոխարժեքի անբարենպաստ փոփոխության ռիսկն է, որն իր մեջ ներառում է փոխարժեքների, դրանց տատանողականության փոփոխության, տարբեր փոխարժեքների միջև հարաբերակցության փոփոխության ռիսկերը:

Ալտիվները կամ պարտավորությունները պարունակում են արտարժույթային ռիսկ, երբ դրանց մեծությունները, դրանց գծով ստացվելիք կամ վճարվելիք գումարները դրամային արտահայտությամբ ժամանակի ընթացքում կարող են փոփոխվել արտարժույթի՝ Հայաստանի Հանրապետության դրամի նկատմամբ փոխարժեքի փոփոխությամբ պայմանավորված:

Արտարժույթային ռիսկի կառավարումն իրականացվում է արտարժույթների փոխարժեքների փոփոխություններով պայմանավորված օգուտներ ստանալու (կորուստներ չկրելու) տեսանկյունից:

Արտարժույթային ռիսկի կառավարման գործընթացը ներառում է՝ արտարժույթային շուկայի ուսումնասիրման, արտարժույթային ռիսկի կանխատեսման, գնահատման՝ ռիսկի հնարավոր չափերի և հետևանքների որոշման, արտարժույթային ռիսկի հետ կապված կարուստների կանխարգելման և նվազեցման փուլերը: Արժույթային շուկայի վերլուծության գնահատականները Հիմնադրամում արվում են հիմք ընդունելով տարբեր տեղեկատվական համակարգերով ստացված տեղեկատվությունը, միջազգային ինտերնետային կայքերի վերլուծական տեղեկատվությունները՝ կիրառելով վերլուծության երկու մեթոդ՝ ֆունդամենտալ և տեխնիկական: Ֆունդամենտալ վերլուծությունը ենթադրում է շուկայի վերլուծություն՝ տնտեսությունը բնութագրող տարբեր ցուցանիշների դինամիկայի, ինչպես նաև քաղաքական իրադարձությունների, օրենսդրական դաշտի փոփոխությունների հիման վրա: Կանխատեսումների իրականացման համար հիմք են հանդիսանում երկարաժամկետ հատվածում փոխարժեքի վրա ազդող երկրի տնտեսական պայմանները: Տեխնիկական վերլուծությունը ենթադրում է գների նախկին դինամիկայի հիման վրա գների ապագա փոփոխությունների կանխատեսումը: Ուսումնասիրվում են փոխարժեքների տատանման միտումները կամ տրենդները, վերլուծության են ենթարկվում փոխարժեքների տատանումների դրսևորումները:

Հիմնադրամը 31.12.2022թ. դրությամբ չունի զգալի արտարժույթային մնացորդներ:

11.4. Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի փոփոխությունն ուղղակիորեն ազդում է ներդրումային Հիմնադրամի տոկոսային ռիսկի, ակտիվների ու պարտավորությունների հետ կապված դրամական միջոցների հոսքի և նրանց իրական արժեքի վրա: Այդ պատճառով, ակտիվների և պարտավորությունների տոկոսադրույքների վերանայման ժամկետայնության վերլուծությունը թույլ է տալիս ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողներին վերլուծել ներդրումային Հիմնադրամի տոկոսադրույքի ռիսկը և, հետևաբար, ակնկալվող օգուտները կամ վնասները:

Տոկոսային ռիսկը փոխառու կապիտալի շուկայում անբարենպաստ փոփոխությունների ռիսկն է, որը իր մեջ ներառում է տոկոսադրույքների փոփոխության, եկամտաբերության կորի տեսքի փոփոխության, տոկոսադրույքների տատանողականության փոփոխության, տարբեր տոկոսադրույքների միջև հարաբերակցության փոփոխության ռիսկերը:

Տոկոսադրույքի ռիսկը հաշվարկվում է որպես տոկոսադրույքի հատուկ ռիսկի և ընդհանուր ռիսկի հանրագումար, որը հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով՝

$$S\Omega = S<N + S\Omega N,$$

որտեղ՝

- ✓ $S\Omega$ - տոկոսադրույքի ռիսկն է,
- ✓ $S<N$ - տոկոսադրույքի հատուկ ռիսկն է,
- ✓ $S\Omega N$ - տոկոսադրույքի ընդհանուր ռիսկն է:

Տոկոսադրույքի հատուկ և ընդհանուր ռիսկերը հաշվարկվում են առևտրական նպատակներով պահվող և վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթերի նկատմամբ: Ընդ որում, պարտքային արժեթղթերը դիրքերի հաշվարկում ընդգրկվում են ընթացիկ շուկայական արժեքով:

Պարտքային արժեթղթերի դիրքը Հիմնադրամի պարտքային արժեթղթերի (ներառյալ հետհաշվեկշռային ածանցյալ գործիքների հիմքում ընկած պարտքային արժեթղթերի) և որպես պարտավորություն հանդիսացող պարտքային արժեթղթերի (ներառյալ՝ հետհաշվեկշռային ածանցյալ գործիքների հիմքում ընկած պարտքային արժեթղթերի) մեծությունների տարբերությունն է: Պարտքային արժեթղթերի դիրքերը սահմանվում են,

- ա. երկար, եթե տարբերությունը մեծ է գրոյից,
- բ. կարճ, եթե տարբերությունը փոքր է գրոյից,
- գ. փակ, եթե տարբերությունը հավասար է գրոյի:

Պարտքային արժեթղթերի համախառն դիրքը հաշվարկվում է որպես պարտքային արժեթղթերի երկար և կարճ դիրքերի բացառման մեծությունների հանրագումար:

Տոկոսադրույքի հատուկ ռիսկի հաշվարկման նպատակով պարտքային արժեթղթերի յուրաքանչյուր խմբի նկատմամբ իրականացվում է պարտքային արժեթղթերի դիրքերի հաշվարկ:

Դիրքերի հաշվարկից հետո հաշվարկվում է պարտքային արժեթղթերի համախառն դիրքը, որն էլ տոկոսադրույքի հատուկ ռիսկի մեծությունն է:

Համախառն դիրքի հաշվարկում պարտքային արժեթղթերը տարբերակված կշիռներով ընդգրկելու նպատակով դասակարգվում են հետևյալ դասերի:

Պարտքային արժեթղթերի դասերն են.

- պետական պարտքային արժեթղթեր՝ պետությունների/կառավարությունների, կենտրոնական բանկերի և տեղական կառավարման մարմինների պարտքային արժեթղթեր,

- հուսալի պարտքային արժեթղթեր: Հուսալի պարտքային արժեթղթերի թվին են դասվում միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների կողմից թողարկված պարտքային արժեթղթերը, Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող բանկերի, վարկային կազմակերպությունների և օտարերկրյա բանկերի՝ Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող մասնաճյուղերի պարտքային արժեթղթերը, օտարերկրյա բանկի կողմից թողարկված /ԲԲԲ-/Բաա3/ և ավելի բարձր վարկանիշ ունեցող պարտքային արժեթղթերը, օտարերկրյա ոչ բանկ կազմակերպության կողմից թողարկված /Ա-/Ա13/ և ավելի բարձր վարկանիշ ունեցող պարտքային արժեթղթերը, ինչպես նաև Կենտրոնական բանկի կողմից 'Բ-' և ավելի բարձր վարկանիշ ստացած ոչ բանկ կազմակերպությունների պարտքային արժեթղթերը,
- այլ պարտքային արժեթղթեր, որոնք չեն դասվում պետական պարտքային և հուսալի պարտքային արժեթղթերի շարքին:

Հիմնադրամը 31.12.2022թ. դրությամբ չունի տոկոսային պարտավորություններ կամ ակտիվներ:

11.5 Գնային ռիսկ

Շուկայական գների փոփոխությունը մեծապես ազդում է ֆինանսական գործիքների արժեքի վրա, ընդ որում, այդ փոփոխությունները կարող են պայմանավորված լինել ինչպես առանձին արժեթղթերին կամ նրանց թողարկողներին հատուկ գործոններով, այնպես էլ շուկայում շրջանառվող բոլոր արժեթղթերի վրա ազդող ընդհանուր գործոններով:

Գնային ռիսկը շուկայում անբարենպաստ փոփոխությունների ռիսկն է, որն իր մեջ ներառում է արժեթղթերի գների փափախության, արժեթղթերի գների տատանողականության, տարբեր արժեթղթերի և ինդեքսների միջև գնային հարաբերակցության փոփոխության ռիսկերը:

Գնային ռիսկը հաշվարկվում է առևտրական նպատակներով պահվող և վաճառքի համար մատչելի կապիտալի գործիքների (բաժնային արժեթղթերի) նկատմամբ:

Կապիտալի գործիքների դիրքը, որպես ակտիվ հանդիսացող կապիտալի գործիքների (ներառյալ՝ հետհաշվեկշռային ածանցյալ գործիքների հիմքում ընկած կապիտալի գործիքների) և որպես պարտավորություն հանդիսացող կապիտալի գործիքների (ներառյալ՝ հետհաշվեկշռային ածանցյալ գործիքների հիմքում ընկած կապիտալի գործիքների) մեծությունների տարբերությունն է: Կապիտալի գործիքների դիրքերը սահմանվում են՝

- ա. երկար, եթե տարբերությունը մեծ է գրոյից,
- բ. կարճ, եթե տարբերությունը փոքր է գրոյից,
- գ. փակ, եթե տարբերությունը հավասար է գրոյի:

Կապիտալի գործիքների համախառն դիրքը հաշվարկվում է որպես կապիտալի գործիքների տարբեր դիրքերի (երկար և կարճ) բացարձակ մեծությունների հանրագումար:

Կապիտալի գործիքների համախառն զուտ դիրքը հաշվարկվում է որպես կապիտալի գործիքների երկար դիրքերի հանրագումարի և կարճ դիրքերի հանրագումարի (բացարձակ մեծությամբ) միջև տարբերություն:

Կապիտալի գործիքները դիրքերի հաշվարկում ընդգրկվում են ընթացիկ շուկայական արժեքով:

11.6. Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը Հիմնադրամի կողմից ստանձնած պարտավորությունների պատշաճ կատարման ունակության մասնակի կամ ամբողջությամբ կորստի վտանգն է :

Իրացվելիության ռիսկերը ի հայտ են գալիս անբավարար իրացվելիության կամ շուկայականից առավել բարձր արժեքով ձեռք բերված արդյունքում, իՖՅՂ արտահայտվում է այնուհետև Հիմնադրամի եկամուտներում և ծախսերում: Առաջանում է այն ժամանակ, երբ Հիմնադրամը չի կարողանում վերահսկել պասիվների կրճատումը և ապահովել ակտիվների աճ : Իրացվելիության ռիսկը այն ռիսկն է, որ Հիմնադրամի իրացվելի ակտիվները չեն բավականացնի Հիմնադրամի պարտավորությունները կատարելու համար : Իրացվելիության ռիսկի կառավարումը ընթացիկ ժամանակահատվածում կապված է ակտիվների և պասիվների կառավարման արդյունավետ խնդրի լուծման հետ՝ ստանալ առավելագույն շահույթ, պահպանելով իրացվելիության անհրաժեշտ մակարդակը :

Իրացվելիության ռիսկի կառավարումը ակնկալում է .

- ✓ -կանխիկ հոսքերի վերլուծություն
- ✓ -ակտիվների և պարտավորությունների դասակարգում ըստ պայմանագրային ժամկետների
- ✓ -շուկայի մոնիտորինգ :

Հիմնադրամում իրացվելիության կառավարման հիմնական մեթոդ է հանդիսանում ակտիվների կառավարման մեթոդը :

Իրացվելիության առաջնային աղբյուրները Հիմնադրամի դրամարկոն է և հաշվարկային հաշիվներում առկա միջոցները: Իրացվելիության երկրորդային աղբյուրները բարձր իրացվելի եկամուտներ ակտիվներն են, որոնք կարճ ժամկետում և նվազագույն կորուստների ռիսկով կարելի է փոփոխել կանխիկ դրամական միջոցների : Դրանք ձևավորվում են ՀՀ պետական գանձապետական արժեթղթերից :

Իրացվելիության կառավարման համար կիրառում են նաև իրացվելի ակտիվները վաճառելու մեթոդը, երբ իրացվելիության ցածր մակարդակի դեպքում Հիմնադրամը դրամական միջոցներ ստանալու նպատակով վաճառում է ակտիվներ և պարտավորությունների կառավարման մեթոդն է, որը ենթադրում է ֆինանսական շուկայում արտաքին փոխառությունների, վարկերի, ռեպո-համաձայնագրերի միջոցով փոխառու միջոցների ներգրավվում ու ակտիվների և պարտավորությունների միջև անհրաժեշտ հարաբերակցության հաստատում: Իրացվելիության ռիսկը կառավարելու և վերահսկելու նպատակով Հիմնադրամը պարբերաբար կատարում է ընթացիկ և ժամկետային իրացվելիության մոնիտորինգ՝ արտաքին միջավայրի փոփոխության դեպքում իրացվելիության լավագույն իրավիճակին հասնելու համար:

12. Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեք

Հիմնադրամի գնահատմամբ իր ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքները էականորեն չեն տարբերվում իրենց հաշվեկշռային արժեքներից :

Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը հիմնված է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ նրանց շուկայական գնանշման վրա, առանց նվազեցնելու գործարքի հետ կապված ծախսումները: Եթե շուկայական գնանշումը հասանելի չէ, գործիքի իրական արժեքը չափվում է կիրառելով գնորոշման մոդելներ կամ գեղջված դրամական հոսքերի տեխնիկան:

Երբ կիրառվում է գեղջված դրամական հոսքերի տեխնիկան, գնահատված ապագա դրամական հոսքերը հիմնված են ղեկավարության լավագույն գնահատականների հիման վրա և գեղջման դրույքը նմանատիպ պայմաններով գործիքի տոկոսադրույքն է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Երբ գնորոշման մոդելներն են կիրառվում, ներմուծվող փոփոխականները հիմնված են հաշվետու ամսաթվի դրությամբ շուկայական համապատասխան փոփոխականների վրա:

13. Կանխատեսվող ապագա գործարքների հեջավորում

Հիմնադրամը հաշվետու ժամանակաշրջանում չունի այնպիսի ֆինանսական գործիք, որը հաշվառվում է որպես կանխատեսված ապագա գործարքների հետ կապված հեջ:

14. Ապահանջում

Ֆինանսական ակտիվը ապահանջվում է, երբ վերանում է ակտիվի իրավունքի պահանջը: Հիմնադրամի հաշվեկշռում ապահանջված ֆինանսական ակտիվ չի հաշվառվում:

Ֆինանսական պարտավորությունը ապահանջվում է, երբ նա մարվում է, համարվում է չեղյալ կամ դառնում է ժամկետանց: Հիմնադրամի հաշվեկշռում ապահանջված ֆինանսական պարտավորություն չի հաշվառվում:

15. Գրավադրված ակտիվներ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ չունի գրավադրված ակտիվներ:

16. Ընդունված գրավ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Հիմնադրամը չունի ընդունված գրավ:

17. «Պարտավորությունների չկատարում/խախտում»

Հիմնադրամը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաշվեկշռում չունի հաշվառված այնպիսի պարտավորություններ, որոնց գծով պայմանագրային պարտավորությունները Հիմնադրամի կողմից խախտվել են: Հաշվետու ժամանակաշրջանում ներդրումային Հիմնադրամի կողմից որևէ պայմանագրային պարտավորություն չի խախտվել:

18. Կապակցված կողմերի հետ գործարքներ

Հիմնադրամի կապակցված կողմ է հանդիսանում Արար Թեքնոլոջի փակ ոչ հրապարակային պայմանագրային ներդրումային ֆոնդը, որի Կառավարիչ է հանդիսանում Հիմնադրամը, և որի հետ Հիմնադրամն իրականացրել է 19,862 հազար ՀՀ դրամի գործարքներ, այն է՝ ստացել է Կառավարչի ծախսերի փոխհատուցում:

Նավիթ Փախսանյան
Հոգաբարձուների Խորհրդի
Նախագահ

Արմեն Խաչիկյան
Գործադիր տնօրեն

Նվարդ Կարապետյան
Էվի ունիվերսալ ՍՊԸ
լիազորված անձ

23.03.2023թ.

«ԱՐԱՐ» ՔԱՂԱՔԱԿՐԹԱԿԱՆ ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ
ՀԱՄԱԽՄԲՎԱԾ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ
ԱՆԿԱԽ ԱՌԻԴԻՏՈՐԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆ
2022թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-Ի ԴՐՈՒԹՅԱՄԲ

ԱՆԿԱՆ ԱՌԴԻՏՈՐԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

«ԱՐԱՐ» քաղաքակրթական հետազոտությունների հիմնադրամի հոգաբարձուների խորհրդի անդամներին

ԿԱՐՏԻՔ

Մեր կողմից իրականացվել է «ԱՐԱՐ» քաղաքակրթական հետազոտությունների հիմնադրամի, և «Արար Թեքնոլոջի» փակ ոչ հրապարակային պայմանագրային ներդրումային ֆոնդի (այսուհետ՝ Խումբ) ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտ, ընդ որում այդ հաշվետվությունները ներառում են 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունը, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին, զուտ ակտիվներում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվությունները, ինչպես նաև համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, որոնք ներառում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը:

Մեր կարծիքով, կից համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները տալիս են Խմբի՝ 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի և նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքների ու դրամական հոսքերի ճշմարիտ և իրական պատկերը՝ համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ):

ԿԱՐՏԻՔԻ ՀՈՄՁԵՐ

Մենք աուդիտն իրականացրել ենք աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ նկարագրված է մեր եզրակացության՝ «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Խմբից՝ համաձայն Հաշվապահների միջազգային դաշնության պրոֆեսիոնալ հաշվապահների վարքագրքի (ՀԱԴ-ի Վարքագիրք) և Հայաստանի Հանրապետությունում կիրառելի՝ ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի նկատմամբ վարքագծի պահանջների, և մենք կատարել ենք վարքագծի նկատմամբ մեր մյուս պարտականությունները՝ այդ պահանջների համաձայն: Մենք համոզված ենք, որ ձեռք ենք բերել բավականաչափ ու համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

ՂԵՎԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ և ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՕՐԱԿԵՆՐՈՒՄ ՆԵՐԳՐԱՎՎԱԾ ԱՆՁԱՆՑ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀԱՄԱԿԱՐԿՎԱԾ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

Խմբի ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ-ներին համապատասխան համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման և ճշմարիտ ներկայացման համար: Այդ նպատակով ղեկավարությունը սահմանում է անհրաժեշտ վերահսկողության համակարգ, որը թույլ է տալիս պատրաստել համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ, որոնք ազատ են խարդախության կամ սխալի արդյունքում էական խեղաթյուրումից:

Համախմբված Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս, ղեկավարությունը պատասխանատու է Խմբի՝ անընդհատ գործելու հնարավորությունը գնահատելու, անընդհատ

գործելուն առնչվող հարցերը բացահայտելու (եթե կիրառելի է), ինչպես նաև գործունեության անընդհատության ենթադրության վրա հիմնված հաշվառում վարելու համար, քանի դեռ ղեկավարությունը չի նախատեսում լուծարել հումքը կամ դադարեցնել դրա գործունեությունը կամ չունի իրատեսական այլընտրանք, բացի նշվածները:

Կառավարման օղակներում ներգրավված անձիք պատասխանատու են հսկի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման գործընթացը վերահսկելու համար:

ԱՌԻԴԻՏԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀԱՄԱԽՐՎԱԾ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՌԻԴԻՏԻ ՀԱՄԱՐ

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում՝ խարդախությունների կամ սխալների հետևանքով համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրումներից զերծ լինելու վերաբերյալ, ինչպես նաև ներկայացնել աուդիտորի եզրակացություն, որը կներառի մեր կարծիքը: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր աստիճանի հավաստիացում է, սակայն այն երաշխիք չի հանդիսանում, որ ԱՄՄ-ների համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումներ, երբ այդպիսիք կան: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի հետևանքով և համարվում են էական, եթե ակնկալվում է, որ դրանք առանձին-առանձին կամ միասին վերցված կարող են ազդել այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների օգտագործողների՝ դրնաց հիման վրա կայացրած տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՄ-ների համապատասխան իրականացվող աուդիտի շրջանակներում մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում ենք մասնագիտական կասկածամտություն ամբողջ աուդիտի ընթացքում: Բացի այդ, մենք.

- Բացահայտում և գնահատում ենք համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք այդ ռիսկերին ուղղված աուդիտորական ընթացակարգեր, և ձեռք ենք բերում բավականաչափ ու համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:
Խարդախության արդյունք հանդիսացող էական խեղաթյուրման չբացահայտման ռիսկն ավելի մեծ է, քան սխալի հետևանքով առաջացած խեղաթյուրման չբացահայտման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, փաստաթղթերի կեղծում, միտումնավոր բացթողումներ, կեղծ հայտարարությունների տրամադրում կամ ներքին վերահսկողության համակարգի չարաշահում:
- Պատկերացում ենք կազմում աուդիտին առնչվող ներքին վերահսկողության վերաբերյալ, որպեսզի մշակենք համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր, բայց ոչ հսկի ներքին վերահսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- Գնահատում ենք կիրառվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության պատշաճությունը, ինչպես նաև ղեկավարության կատարված հաշվապահական գնահատումների և համապատասխան բացահայտումների ողջամտությունը:

- եզրահանգումներ ենք կատարում ղեկավարության կողմից անընդհատության սկզբունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների հիման վրա հետևություն ենք անում, թե արդյոք առկա է իրադարձությունների կամ հանգամանքների հետ կապված էական անորոշություն, որը կարող է էական կասկած առաջացնել խմբի անընդհատ գործելու հնարավորության վերաբերյալ: Եթե մենք գալիս ենք եզրահանգման, որ գոյություն ունի էական անորոշություն, մենք պետք է մեր աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրենք համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե նման բացահայտումները պատշաճ կերպով ներկայացված չեն, մենք պետք է ձևափոխենք կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր աուդիտորական եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, ապագա իրադարձությունները կամ հանգամանքները կարող են հանգեցնել նրան, որ խումբը կորցնի իր անընդհատ գործելու կարողությունը:
- Գնահատում ենք ընդհանուր առմամբ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ բացահայտումները և արդյոք համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացնում են դրանց հիմքում ընկած գործարքներն ու իրադարձությունները այն ձևով, որն ապահովում է ճշմարիտ ներկայացումը:

Այլ հարցերի հետ մեկտեղ, մենք հաղորդակցում ենք կառավարման օղակներում ներգրավված անձանց հետ աուդիտի պլանավորված շրջանակների և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված էական թերացումների վերաբերյալ, որոնք ներառում են աուդիտի ընթացքում մեր կողմից բացահայտված ներքին վերահսկողության կարևոր թերությունները:

Ք. Երևան- 23.03.2023թ.

ՊԻ ԿԱ ԷՖ ԱՌԻԴԻՏ ՍԵՐՎԻՍ ՍՊԸ

Գլխավոր տնօրեն՝

Գոռ Չավոյան

Որակավորված աուդիտոր

Հայկ Պողոսյան

Բ Ո Վ Ա Ն Դ Ա Կ ՈՒ Թ Յ ՈՒ Ն

էջ

Համախմբված հաշվետվություն ֆինանսական վիճակի մասին	3
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվություն	4
Ձուտ ակտիվներում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվություն	5
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվություն	6
Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	7

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ
31 դեկտեմբեր 2022թ.

Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

(Հազար դրամ)

	Ծան.	2022թ.	2021թ.
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Ոչ ընթացիկ ակտիվներ			
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	4	1,656	3,494
Ներդրում ասոցիացված ընկերության կանոնադրական կապիտալում	5	92,534	35,386
Տրված փոխառություններ	6	257,375	349,867
Այլ ոչ ընթացիկ ակտիվներ			
Ընդամենը ոչ ընթացիկ ակտիվներ		351,565	388,747
Ընթացիկ ակտիվներ			
Պաշարներ		23,715	76,921
Դեբիտորական պարտքեր և էկանխավճարներ	7	90,912	88,847
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	8	61,460	32,877
Այլ ակտիվներ			
Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ		176,087	198,645
Ընդամենը ակտիվներ		527,652	587,392
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ			
Հետաձգված եկամուտ	9	1,656	3,494
Ընդամենը ոչ ընթացիկ պարտավորություններ		1,656	3,494
Ընթացիկ պարտավորություններ			
Կրեդիտորական պարտքեր		865	7,151
Հետաձգված եկամուտ	9	526,861	568,940
Ընդամենը ընթացիկ պարտավորություններ		527,726	576,091
Ընդամենը պարտավորություններ		529,382	579,585
ԶՈՒՏ ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Զուտ ակտիվներ			
Սեփական միջոցներ			
Կուտակված արդյունք		(1,730)	7,807
Ընդամենը զուտ ակտիվներ		(1,730)	7,807

Կամիլա Փախչաչյան
Հոգաբարձուների խորհրդի
Նախագահ

Արմեն Խաչիկյան
Գործադիր տնօրեն

Նվարդ Կարապետյան
Էվի ունիվերսալ ՍՊԸ
լիազորված անձ

23.03.2023թ.

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ
31 դեկտեմբեր 2022թ.

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին
համախմբված հաշվետվություն 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար.

(Հազար դրամ)

	Ծանոթ.	2022թ.	2021թ.
Եկամուտ ծրագրային գործունեությունից	10	127,408	189,005
Ծրագրային և գործառնական գործունեության ծախսեր	10	(93,355)	(162,442)
Արդյունք ծրագրային և գործառնական գործունեությունից		34,053	26,563
Այլ եկամուտ	10	78,271	8,933
Այլ ծախսեր	10	(112,324)	(36,477)
Արտարժույթային գործարքներից ստացված զուտ շահույթ (վնաս)		(15,123)	(4,048)
Ասոցիացված ընկերության կանոնադրական կապիտալում ներդրման արժևորում (արժեզրկում)	11	4,664	(625)
Արդյունք մինչև հարկվելը		(10,459)	(5,654)
Շահութահարկի գծով ծախս		-	-
Արդյունք հարկումից հետո		(10,459)	(5,654)
Այլ համապարփակ եկամուտ	5	922	-
Ընդամենը համապարփակ արդյունք		(9,537)	(5,654)

Նաիրե Փախչանյան
Հոգաբարձուների կողմից
Նախագահ

Արմենե Խաչիկյան
Գործադիր տնօրեն

Նվարդ Կարապետյան
Էվի ունիվերսալ ՍՊԸ
լիազորված անձ

23.03.2023թ.

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ
31 դեկտեմբեր 2022թ.

Ձուտ ակտիվներում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվություն
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար.

(Հազար դրամ)

	Սեփական միջոցներ	Կուտակված արդյունք	Ասոցիացված ընկերություն	Ընդամենը
Մնացորդն առ 1 հունվարի 2021թ.	-	13,461		13,461
Համապարփակ եկամուտ				-
Տարվա արդյունք	-	(5,029)	(625)	(5,654)
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2021թ.	-	8,432	(625)	7,807
Համապարփակ եկամուտ				-
Տարվա արդյունք	-	(15,123)	4,664	(10,459)
Նախորդ տարվա արդյունքի վերագնահատում			(59)	(59)
Դուստր ընկերության կուտակված արդյունքի դուրսգրում		981		981
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2022թ.	-	(5,710)	3,980	(1,730)

Դրոնի Փայսյանյան
Հոգաբարձուների խորհրդի
Նախագահ

Արսեն Խաչիկյան
Գործադիր տնօրեն

Նվարդ Կարապետյան
Էվի ունիվերսալ ՍՊԸ
լիազորված անձ

23.03.2023թ.

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ
31 դեկտեմբեր 2022թ.

Դրամական հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվություն
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

(Հազար դրամ)

	2022թ.	2021թ.
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Ստացված շնորհներ	85,329	76,200
Վճարված աշխատավարձ և դրան հավ. այլ վճար.	(15,823)	(11,078)
Վճարված հարկեր, տուրքեր	(8,034)	(5,068)
Դեբիտորական և կրեդիտորական պարտքերի փոփոխությունից	(52,597)	(180,648)
Տրամադրած շնորհներ		(55,420)
Գործառնական այլ գործունեությունից	(8,437)	(2,678)
Գործառնական գործունեությունից ստացված/(գործունեության համար օգտագործված) զուտ դրամական միջոցներ	438	(178,692)
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում		(3,094)
Բաժնետոմսերի և փայերի ձեռքբերում	(60,641)	(35,717)
Բաժնետոմսերի և փայերի օտարում	10,000	
Դուստր ընկերության դրամական միջոցների մնացորդի դուրսգրում	(6,780)	
Ներդրումային գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ	(57,421)	(38,811)
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Փոխառությունների տրամադրում	-	(56,950)
Փոխառությունների վերադարձ	86,000	135,029
Ֆինանսական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ	86,000	78,079
Ընդամենը դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	29,017	(139,424)
Արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններ	(434)	(1,155)
Դրամական միջոցների տարեսկզբի մնացորդը	32,877	173,456
Դրամական միջոցների մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին	61,460	32,877

Ռաֆի Փախչանյան
Հոգաբարձուների հորհրդի
Նախագահ

Արմեն Խաչիկյան
Գործադիր տնօրեն

Նվարդ Կարապետյան
Էվի ունիվերսալ ՍՊԸ
լիազորված անձ

23.03.2023թ.

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

31 դեկտեմբեր 2022թ. ավարտված տարվա համար

1. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

Սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները վերաբերում են «ԱՐԱՐ» քաղաքակրթական հետազոտությունների հիմնադրամին և իր ասոցիացված ընկերությանը՝ «Արար Թեքնոլոջի» փակ ոչ հրապարակային պայմանագրային ներդրումային ֆոնդին:

«ԱՐԱՐ» քաղաքակրթական հետազոտությունների հիմնադրամը (այսուհետ՝ Հիմնադրամ) ստեղծվել է 2014թ. Փետրվարի 17-ին հիմնադիրների N1 որոշմամբ և գործում է իր կանոնադրությանը, ՀՀ սահմանադրությանը, ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքին, Հիմնադրամների մասին ՀՀ օրենքին, ՀՀ միջազգային պայմանագրերին և իրավական այլ ակտերին համապատասխան:

Հիմնադրամի գտնվելու վայրի հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, 0019, քաղաք Երևան, Աստուային փողոց 158/Յ2., բն. 18: Հիմնադրամը գրանցվել է ՀՀ իրավաբանական անձանց պետական ռեգիստր կենտրոնական մարմնի կողմից 19.03.2014թ.: Գրանցման համարն է 222.160.805037:

Հիմնադրամի հիմնական նպատակներն են՝

ա/ իրականացնել պետության և հասարակության զարգացման առաջնային խնդիրների վերաբերյալ հետազոտություններ,

բ/ աշխատել շահառու խմբերի հետ՝ հետազոտությունների արդյունքները հասարակայնացնելու կամ նրանց հիման վրա համատեղ զարգացման ծրագրեր իրականացնելու համար,

գ/ կազմակերպել հետազոտությունների արդյունքների և հանրային խնդիրների վերաբերյալ հանրային քննարկումներ, լսումներ, ներկայացումներ զանգվածային լրատվության, ինչպես նաև ՀՀ օրենսդրությամբ չարգելված ցանկացած այլ միջոցներով,

դ/ Տրամադրել խորհրդատվություն շահառու խմբերին:

Հիմնադրամը կարող է անձամբ զբաղվել ձեռնարկատիրական գործունեության հետևյալ տեսակներով՝

- ֆոնդի կառավարման (գործադիր կառավարման) գործունեության իրականացում,
- գիտահետազոտական աշխատանք,
- խորհրդատվական աշխատանք,
- էլեկտրոնային, թվային կամ նմանատիպ այլ սարքերի, սարքավորումների վաճառքի, փոխանակության, փոխանցման կամ այլ ձևով օտարման գործարքների իրականացում:

Հիմնադրամը նաև իրականացնում է իր հիմնական նպատակներին ուղղված և ՀՀ օրենսդրությամբ չարգելված այլ գործունեություն:

«ԱՊԱՐԹԵԲ» փակ բաժնետիրական ընկերությունը (այսուհետ՝ Ընկերություն) ստեղծվել է 2021թ. սեպտեմբերի 28-ին միակ մասնակցի՝ «ԱՐԱՐ» քաղաքակրթական հետազոտությունների հիմնադրամի, 19.08.2021թ. թիվ 2021/01 որոշմամբ և գործում է իր կանոնադրությանը, ՀՀ սահմանադրությանը, ՀՀ քաղաքացիական

օրենսգրքին, բաժնետիրական ընկերությունների մասին ՀՀ օրենքին, ՀՀ միջազգային պայմանագրերին և իրավական այլ ակտերին համապատասխան:

Ընկերության գտնվելու վայրի հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, 0019, քաղաք Երևան, Անտառային փողոց 158/12., բն. 18: Ընկերությունը գրանցվել է ՀՀ իրավաբանական անձանց պետական ռեգիստրի կենտրոնական մարմնի կողմից 28.09.2021թ.: Գրանցման համարն է 264.120.1197398:

Ընկերության հիմնական գործունեությունը ինժեներական աշխատանքների կատարումը և տեխնոլոգիական սարքավորումների արտադրությունն է, ինչպես նաև դրանց կիրառմանն աղընչվող խորհրդատվական ծառայությունների մատուցումը: Ընկերությունը կարող իրականացնել ՀՀ օրենքով և այլ իրավական ակտերով չարգելված ցանկացած ձեռնարկատիրական ու տնտեսական գործունեություն: Օրենքով սահմանված գործունեության առանձին տեսակներով ընկերությունը կարող է զբաղվել միայն վիցենզիայի առկայության դեպքում:

Հիմնադրամը 2022 թվականին վաճառել է Սպարթեք ՓԲ ընկերությունում իր ունեցած բաժնեմասը 10 մլն ՀՀ դրամով՝ միևնույն ժամանակ փոխանցելով գնորդին ընկերության նկատմամբ իր ունեցած 70 մլն ՀՀ դրամ պարտքը: Արդյունքում բաժնեմասի վաճառքից օգուտ չի ստացել:

«Արար Թեքնոլոջի» փակ ոչ հրապարակային պայմանագրային ներդրումային ֆոնդը Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքով նախատեսված ֆոնդի կառավարման պայմանագրի հիման վրա ձևավորված, փայերի ոչ հրապարակային առաջարկի միջոցով հավաքագրված դրամական միջոցների և դրանց ներդրմամբ ձեռքբերված ակտիվների համախումբ է ինչպես դա սահմանված է ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքով, «Արար Թեքնոլոջի» փակ ոչ հրապարակային պայմանագրային ներդրումային ֆոնդի կանոններով, ներդրումային ֆոնդերի մասին օրենքով, և որը կառավարվում է կառավարչի կողմից: Համաձայն ՀՀ կենտրոնական բանկի խորհրդի 2021 թվականի մարտի 16-ի թիվ 29Ա որոշման Ֆոնդի կանոնները գրանցված են ՀՀ կենտրոնական բանկում:

«Արար Թեքնոլոջի» փակ ոչ հրապարակային պայմանագրային ներդրումային ֆոնդը չունի ներկայացուցչություններ և մասնաճյուղեր:

Համաձայն Ֆոնդի փաստաթղթերի Ֆոնդի կանոնադրական կապիտալը 31.12.2022թ. դրությամբ կազմում է 2,400,405.39 ԱՄՆ դոլլարին համարժեք 944,728 հազար ՀՀ դրամ:

Ֆոնդի ֆիրմային անվանումն է «Արար Թեքնոլոջի» փակ ոչ հրապարակային պայմանագրային ներդրումային ֆոնդ:

Ֆոնդի կառավարիչ է հանդիսանում «ԱՐԱՐ» քաղաքակրթական հետազոտությունների հիմնադրամը:

Ֆոնդի գտնվելու վայր է համարվում կառավարչի գտնվելու վայրը, այն է՝ ՀՀ, ք.Երևան, Անտառային 158/1 բն. 18:

«Արար Թեքնոլոջի» փակ ոչ հրապարակային պայմանագրային ներդրումային ֆոնդը 31 դեկտեմբերի 2022թ. դրությամբ ունի տասներեք փայատեր:

«Արար Թեքնոլոջի» փակ ոչ հրապարակային պայմանագրային ներդրումային ֆոնդի փայտերերն են՝

Ավետիք Չալարյան	15.62%
AvanPost Limited	10.41%
Մովսես Չալարյան	6.25%
Արա Ջաբրայան	3.12%
Միքայել Սուվարյան	15.62%
Ադամ Կարլանյան	4.16%
Սարգիս Բադալյան	6.27%
Կարո Սարգսյան	3.12%
Վահե Ամիրբեկյան	3.13%
A4F Ltd	15.62%
Արար Քաղաքակրթական Հետազոտությունների Հիմնադրամ	9.37%
Վահե Կետրկով Ուոքենի	6.25%
Արամ Ռոբերտի Մանուկյան	1.04%

«ԱՐԱՐ» քաղաքակրթական հետազոտությունների հիմնադրամը «Արար Թեքնոլոջի» փակ ոչ հրապարակային պայմանագրային ներդրումային ֆոնդի ընդամենը 9.37% փայտերեր է, սակայն, հանդիսանալով «Արար Թեքնոլոջի» փակ ոչ հրապարակային պայմանագրային ներդրումային ֆոնդի Կառավարիչ, նշանակալի ազդեցություն ունի վերջինիս վրա: Հաշվի առնելով վերը նշվածը՝ «Արար Թեքնոլոջի» փակ ոչ հրապարակային պայմանագրային ներդրումային ֆոնդը հանդիսանում է «ԱՐԱՐ» քաղաքակրթական հետազոտությունների հիմնադրամի ասոցիացված ընկերություն:

Կառավարչի վարձատրության քաղաքականությունը

Կառավարչի կառավարման վճար կամ կամ նմանատիպ այլ վարձատրություն չի հաշվարկվում և չի վճարվում կառավարչին, բացառությամբ վերադարձման իրադարձության տեղի ունենալու պահից և դրանից հետո, երբ կառավարիչն իրավունք ունի ստանալ վերադարձման իրադարձության տեղի ունենալու պահից հետո ֆոնդի կատարած ներդրումների վերադարձից ստացված գումարի և կատարվող կիրառելի ֆոնդի ծախսերի տարբերության 10%-ի չափով կառավարման պարգևավճար:

2. ՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ՀԻՄՈՒՆՔՆԵՐԸ

Համապատասխանության մասին հայտարարություն

Սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները (այսուհետ՝ ֆինանսական հաշվետվություններ) պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) պահանջների համաձայն:

Չափման հիմունքները

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են պատմական արժեքի սկզբունքի հիման վրա:

Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Խմբի գործառնական արժույթն է հանդիսանում ՀՀ դրամը (դրամ), որը, լինելով Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը, արտացոլում է խմբի գործունեության հիմքում ընկած իրադարձությունների և հանգամանքների տնտեսական էությունը:

Դրամը հանդիսանում է նաև սույն ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթը: Ֆինանսական տեղեկատվությունը ներկայացված է դրամով՝ հազարների ճշտությամբ:

Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Այս ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀԱՄ-ի պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար ղեկավարությունը կատարել է մի շարք դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսի ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և համապատասխան ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում՝ որում վերանայվել են և այն ապագա ժամանակշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

Փոփոխություններ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մեջ

Խումբը կիրառել է հետևյալ վերանայված ՖՀԱՄ-ները, որոնք ուժի մեջ են մտել 2022 թվականի հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից հետո սկսվող հաշվետու ժամանակաշրջանների համար: Խումբը չի կիրառել որևէ ստանդարտ կամ փոփոխություն, որը նախկինում ընդունվել է, բայց ներկայումս դեռ գործող չէ:

Ստանդարտներ, փոփոխություններ և մեկնաբանություններ գործող ստանդարտների վերաբերյալ, որոնք դեռևս չեն գործում և նախօրոք չեն ներդրվել խմբի կողմից

- Այս ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման ամսաթվի դրությամբ Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀԱՄԽ) կողմից թողարկվել են որոշակի նոր ստանդարտներ, փոփոխություններ և մեկնաբանություններ գործող ստանդարտների վերաբերյալ, որոնք սակայն դեռևս չեն գործում և նախօրոք չեն ներդրվել խմբի կողմից:
- Ղեկավարությունը կանխատեսում է, որ բոլոր կիրառելի հրապարակումները կներդրվեն խմբի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունում սկսած հրապարակման ուժի մեջ մտնելու ամսաթվին հաջորդող առաջին իսկ ժամանակաշրջանից: Ընթացիկ տարում չկիրառված նոր ստանդարտները, փոփոխությունները և մեկնաբանությունները չեն բացահայտվել, քանի որ չի ակնկալվում, որ դրանք էական ազդեցություն կունենան խմբի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա և ներկայացված են ստորև.

Հղումներ հայեցակարգային հիմունքներին (ՀՀՄՍ 3 փոփոխություններ)	- 1 հունվարի 2022թ.
Մուտքեր նախքան նախատեսված օգտագործումը (ՀՀՄՍ 16 փոփոխություններ)	- 1 հունվարի 2022թ.
Անբարենպաստ պայմանագրեր, Պայմանագրի կատարման ծախսումներ (ՀՀՄՍ 37 փոփոխություններ)	- 1 հունվարի 2022թ.
2018-2020թթ. ՖՀՄՍ-ների տարեկան բարեփոխումներ (ՖՀՄՍ 1, ՖՀՄՍ 9, ՀՀՄՍ 41, ՖՀՄՍ 16 փոփոխություններ)	- 1 հունվարի 2022թ.
Ապահովագրության պայմանագրեր(ՖՀՄՍ 17)	- 1 հունվարի 2023թ.

Գործունեության անընդհատությունը

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են՝ հիմնվելով գործունեության անընդհատության սկզբունքի վրա, որը ենթադրում է ակտիվների իրացում և պարտավորությունների մարում սովորական գործունեության ընթացքում:

3. ՀԱՇՎԱԴԱՎԱԿԱՆ ՀԱՇՎԱՌՄԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Համախմբման հիմքեր

Բոլոր այն դուստր ընկերությունները, որոնցում Հիմնադրամը ունի ձայնի իրավունքի կեսից ավելին կամ այլ կերպ կարող է վերահսկել նրանց գործառնությունները, համախմբվում են: Դուստր ընկերությունները համախմբվում են սկսած այն ամսաթվից, երբ նրանց նկատմամբ վերահսկողությունն անցել է Հիմնադրամին, և այլևս չեն համախմբվում սկսած այն ամսաթվից, երբ տեղի է ունենում վերահսկողության կորուստ: Բոլոր ներխմբային գործարքները, հաշվեկշիռները և խմբի ընկերությունների միջև չիրացված օգուտներն ամբողջապես փոխզտվում են: Չիրացված վնասները նույնպես փոխզտվում են, քացառությամբ այն դեպքի, երբ գործարքը վկայում է փոխանցվող ակտիվի արժեզրկման մասին: Անհրաժեշտության դեպքում դուստր ընկերությունների հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունները փոխվում են խմբի կողմից ընդունված քաղաքականությանը համապատասխանեցնելու նպատակով:

Եկամուտների և ծախսերի ճանաչում

Եկամուտը ճանաչվում է այն դեպքում, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կհոսեն խումբ, և ստացված եկամուտը հնարավոր է արժանահավատորեն չափել: Ծախսը ճանաչվում է այն ժամանակ, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կարտահոսեն խմբից, և ծախսը հնարավոր է արժանահավատորեն չափել:

Տոկոսային ծախսեր և եկամուտներ

Ստացվելիք տոկոսային եկամուտները, ինչպես նաև վճարվելիք տոկոսային ծախսերը հստակը չափում, ճանաչում և գրանցում է հաշվեգրման եղանակով, անկախ եկամտի փաստացի ստացման կամ վճարումների իրականացման ժամկետից:

Միջնորդավճարներից և այլ նմանատիպ վճարներից եկամուտներ ու ծախսեր

Միջնորդավճարները, վարձավճարները և այլ եկամտային ու ծախսային հոդվածները հիմնականում ճանաչվում են հաշվեգրման սկզբունքով, ծառայությունների մատուցման ընթացքում:

Փոխարժեքային տարբերությունների ճանաչում

Արտարժույթային գործարքներից եկամուտները (վնասը) ներառում է արտարժույթով ակտիվների կամ պարտավորությունների վերազնահատումից եկամուտը (վնասը):

Արտարժույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ գործարքի օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են գործառնական արժույթով՝ կիրառելով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության ամսաթվի դրությամբ գործող փոխարժեքը: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթային հոդվածների վերահաշվարկից առաջացած փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են որպես ծախս կամ եկամուտ:

Հարկային հաշվառում

Հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ բացառությամբ այն հարկերի, որոնց գծով գործառնությունների արդյունքները ճանաչվել են սեփական կապիտալում, որի դեպքում հարկերը նույնպես ճանաչվում են սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը տարվա համար հարկվող եկամուտներից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվին գործող հարկային դրույքներով, ինչպես նաև նախորդ տարիների համար վճարվելիք հարկերի ճշրտումները:

Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության պարտավորությունների մեթոդի համաձայն: Հետաձգված հարկերը հաշվի են առնում բոլոր ժամանակային տարբերությունները, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների միջև, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ հետաձգված շահութահարկը առաջացել է գույվիլի կամ կազմակերպությունների միավորում չհանդիսացող գործառնություններում ակտիվների կամ պարտավորությունների նախնական ճանաչման ժամանակ և ազդեցություն չունի հաշվապահական կամ հարկման նպատակով հաշվարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվը ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի հաշվին կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են այն հարկային դրույքով, որը ենթադրվում է, որ կգործի ակտիվների իրացման և պարտավորությունների մարման ժամանակ՝ հիմնվելով տվյալ ժամանակաշրջանի կամ հաշվետու ժամանակաշրջանի փաստացի գործող դրույքների վրա:

ՀՀ-ում գործում են նաև բազմաթիվ այլ գործառնական հարկեր, որոնք հաշվարկվում են ելնելով համը գործունեությունից: Այս հարկերը ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են նաև ծախսերի հոդվածում, անուղակի հարկերի գումարներն ներառվում են այն նյութական կամ ոչ նյութական արժեքի գումարի մեջ որին վերաբերվում են այդ հարկերը:

Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցների միավորը, որը համապատասխանում է ակտիվի ճանաչման չափանիշներին, սկզբնապես չափվում է իր սկզբնական արժեքով (ինքնարժեքով): Հիմնական միջոցների միավորի սկզբնական արժեքն ընդգրկում է նրա գնման գինը, հարկերը, ներկրման տուրքերը, պարտադիր այլ վճարները, որոնք համապատասխան մարմնի կողմից ներակա չեն համընդունվում ետ վերադարձման:

Հիմնական միջոցները ներկայացվում են սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ՝ հաշվի առնելով արժեզրկումից կուտակված կորուստը: Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները հետևյալն են՝

Շենքեր և վարձակալած շինությունների կապիտալ բնույթի ծախսեր	20 տարի
Տրանսպորտային միջոցներ	8 տարի
Տեղեկատվական և արտադրական գույք	8 տարի
Հաշվողական և համակարգչային տեխնիկա	1 տարի

Հիմնական միջոցների ընթացիկ վերանորոգման և պահպանման հետ կապված ծախսումները ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս՝ դրանք կատարման պահին: Այն ծախսումները, որոնք բարձրացնում են հիմնական միջոցի միավորի շահագործման արդյունավետությունը սկզբնապես գնահատված նորմատիվային ցուցանիշների համեմատ, ճանաչվում են որպես կապիտալ բնույթի ծախսումներ և ավելացվում են ակտիվի սկզբնական արժեքին: Նշված ծախսումներն ամորտիզացվում են՝ կիրառելով գծային մեթոդը՝ համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում, եթե դրանք չեն գերազանցում տվյալ տարվա (հիմնական միջոցի տվյալ միավորի արժեքին նշված ծախսումները ավելացնելու տարվա) հունվարի 1-ի դրությամբ հիմնական միջոցի մնացորդային արժեքը, հակառակ դեպքում ամորտիզացվում են օգտակար ծառայության ամբողջ ժամկետի ընթացքում:

Հիմնական միջոցի դուրսգրումից կամ իրացումից առաջացած արդյունքը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում է որպես եկամուտ կամ ծախս:

Հիմնական միջոցների իրական (շուկայական) արժեքի էական տատանման դեպքում դրանք վերագնահատվում են: Վերագնահատման արդյունքները արտացոլվում են ՀՀՄՍ 16-ով սահմանված կարգով:

Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութային ակտիվները ներառում են համակարգչային ծրագրերը:

Ոչ նյութական ակտիվները սկզբնական ճանաչման ժամանակ չափվում են ինքնարժեքով: Սկզբնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և ցանակացած կուտակված արժեզրկման ծախս: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ժամկետները կարող են լինել որոշակի և անորոշ: Որոշույի օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցողները ամորտիզացվում են գծային մեթոդով 10 տարվա ընթացքում և գնահատվում են արժեզրկման համար, երբ առկա են արժեզրկման հատկանիշները: Որոշելի օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցող ակտիվների ամորտիզացիայի ժամանակահատվածներն ու մեթոդները վերանայվում են առնվազն յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջին:

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցներն ու դրանց համարժեքները ներառում են հաշիվները բանկերում, և արժեքի փոփոխման չնչին ռիսկ են պարունակում: Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը կազմվում է ուղղակի մեթոդով:

Ֆինանսական գործիքներ

Խմբի ֆինանսական ակտիվը կամ պարտավորությունը հաշվեկշռում ճանաչում է այն ժամանակ, երբ այն դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների սովորական առավաճառքի դեպքում դրանք ճանաչվում են գործարքի օրվա դրությամբ: Սովորական ճանապարհով ձեռք բերված ֆինանսական գործիքները, որոնք հետագայում պետք է հաշվառվեն իրական արժեքով, գործարքի օրվա և պայմանագրի օրվա միջև ընկած ժամանակահատվածում հաշվառվում են նույն եղանակով, որով հաշվառվում են ձեռքբերված գործիքները:

Սկզբնական ճանաչման ժամանակ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած, ներդրումների դեպքում, գործարքին անմիջապես վերագրելի ծախսերը, բացառությամբ ֆինանսական արդյունքներում ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ներդրումները:

Սկզբնական ճանաչումից հետո, ֆինանսական արդյունքներում իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական պարտավորություններին չվերաբերող բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները (ներառյալ վաճառքի համար պահվողները) չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական արդյունքներում իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական պարտավորությունները հետագայում հաշվառվում են իրական արժեքով:

Խումբը իր ֆինանսական ակտիվները դասակարգել է ըստ հետևյալ դասերի՝ վարկեր և դեբիտորական պարտքեր, ֆինանսական արդյունքներում իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքներ, վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական գործիքներ և մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ: Ներդրումների դասակարգումը ըստ դասերի իրականացվում է ձեռքբերման պահին՝ առաջնորդվելով ղեկավարության կողմից հաստատված կանոններով: Սկզբնական ճանաչումից հետո Խումբը կարող է, հնարավորության և անհրաժեշտության դեպքում, վերադասակարգել իր ֆինանսական ակտիվները յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջում:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Հաշվեկշռային ամսաթվի դրությամբ հումքը գնահատում է ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի արժեզրկման աստիճանը:

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվը (կամ ֆինանսական ակտիվի մի մասը կամ նմանատիպ ֆինանսական ակտիվների խմբի մի մասը) ապաճանաչվում է, երբ.

- լրացել է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու իրավունքը
- հումքը փոխանցել է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը, կամ պահպանել է այդ իրավունքը, բայց պարտավորվում է ստացված գումարներն ամբողջությամբ և ժամանակին փոխանցել երրորդ կողմին՝ համաձայն փոխանցման համաձայնագրի, և
- հումքը (ա) փոխանցել է ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, կամ (բ) չի փոխանցել և չի պահպանել ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, սակայն փոխանցել է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը:

Եթե հումքը փոխանցել է ակտիվից դրամական հոսքեր ստանալու իրավունքը և չի փոխանցել ու չի պահպանել ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, ինչպես նաև չի փոխանցել ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, ապա ակտիվը ճանաչվում է մինչև համրի՝ ֆինանսական ակտիվում շարունակական մասնակցությունը: Փոխանցվող ակտիվի երաշխիքային ապահովման ձև ստացած շարունակական մասնակցությունը որոշվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնով՝ ակտիվի սկզբնական հաշվեկշռային արժեքը կամ փոխհատուցման վճարվելիք գումարը, որ հումքը կարող է պահանջվել:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ֆինանսական պարտավորությունը ապաճանաչվում է այն ժամանակ, երբ այն մարվում կամ չեղյալ է համարվում, կամ լրանում է դրա ուժի մեջ մնալու ժամկետը:

Երբ գոյություն ունեցող ֆինանսական պարտավորությունը փոխարինվում է եականորեն տարբերվող պայմաններով, բայց միևնույն փոխառուին վերաբերող պարտավորությամբ, կամ եականորեն փոփոխվում են գոյություն ունեցող պարտավորության պայմանները, նման փոխանակումը կամ փոփոխությունը պետք է հանգեցնի սկզբնական պարտավորության ապաճանաչման և նոր պարտավորության ճանաչման, իսկ համապատասխան հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Պաշարներ

Պաշարները ներկայացված են ինքնարժեքի և իրացման զուտ արժեքի նվազագույնով: Ինքնարժեքը ներառում է իր մեջ ձեռքբերման և ձեռքբերման ու տեղափոխման հետ կապված ծախսերը: Իրացման զուտ արժեքը վաճառքի գինն է: Օգտագործման ժամանակ կիրառվում է առաջին մուտք առաջին ելք բանաձևը:

Դեբիտորական պարտքեր

Որպես դեբիտորական պարտք են դասակարգվել այն ֆինանսական ակտիվները, որոնք ստեղծվել են խմբի կողմից ուղղակիորեն պարտապանին (դեբիտորին) ապրանքներ կամ ծառայություններ տրամադրելու միջոցով, բացառությամբ այն դեբիտորական պարտքերի, որոնք խումբը մտադրված է անմիջապես կամ կարճ ժամկետում վճարել, ինչպես նաև այլ ստացման ենթակա գումարները: Սույն բաժնում նկարագրված մոտեցումները կիրառվում են նաև տրված կանխավճարների հաշվառման նկատմամբ:

Դեբիտորական պարտքը դուրս է գրվում հաշվեկշռից միայն այն դեպքում, երբ խումբը կորցնում է վերահսկողությունը պայմանագրային իրավունքների նկատմամբ, որոնք կազմում են այդ ֆինանսական ակտիվը (կամ ֆինանսական ակտիվի մի մասը):

Փոխառություններ

Փոխառությունները, որոնք ներառում են հաճախորդներից ներգրավված փոխառություններ, սկզբնապես ճանաչվում են ստացված զուտ մուտքերի իրական արժեքով՝ հանած անմիջապես վերագրելի գործառնական ծախսերը: Սկզբնական գնահատումից հետո փոխառություններն հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում այն ժամանակ, երբ լապահանջվում են պարտավորությունները, ինչպես նաև ամորտիզացիոն ընթացակարգի միջոցով:

Կրեդիտորական պարտքեր և մասհանումներ

Որպես կրեդիտորական պարտք են դասակարգվում այն մարման ենթակա գումարները, որոնք ստեղծվում են խմբի կողմից ուղղակիորեն պարտատիրոջից (կրեդիտորից) ապրանքներ կամ ծառայություններ գնելու միջոցով, ինչպես նաև այլ վճարման ենթակա գումարները: Սույն բաժնում նկարագրված մոտեցումները կիրառվում են նաև ստացված կանխավճարների հաշվառման նկատմամբ:

Շնորհներ

Ակտիվներին վերաբերող շնորհները, ներառյալ իրական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային շնորհները, ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացվում են շնորհը գրանցելով որպես հետաձգված եկամուտ:

Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է այն ժամանակ, երբ խումբը անցյալ դեպքերի արդյունքում ունի իրավական կամ կառուցողական պարտավորություն և, հավանական է, որ պարտավորության մարումը կպահանջի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք և հնարավոր կլինի պարտավորության գումարը արժանահավատորեն գնահատել:

Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները, եկամուտներն ու ծախսերը հաշվանցվում են և զուտ գումարը արտացոլվում է հաշվեկշռում, եթե գոյություն ունի ճանաչված գումարների հաշվանցման օրենսդրորեն հաստատված իրավունք, և առկա է զուտ գումարների հիման վրա հաշվանցման կամ ակտիվի իրացման ու միաժամանակ պարտավորության մարման մտադրություն:

4. ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐ ԵՎ ՈՉ ՆՅՈՒԹԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ

(Հազար դրամ)

	Մեքենաներ և սարքավորումներ	Արտադրական և տնտեսական գույք, գործիքներ	Այլ հիմնական միջոցներ	Ընդամենը
<u>Սկզբնական արժեք</u>				
Առ 1 հունվարի 2021թ.	1,227	874	79	2,180
Ավելացում	1,922	1,520	250	3,692
Դուրս գրում	-	-	-	-
Մնացորդը առ 31.12.2021թ.	3,149	2,394	329	5,872
Ավելացում				-
Դուրս գրում				-
Մնացորդը առ 31.12.2022թ.	3,149	2,394	329	5,872
<u>Մաշվածք</u>				
Առ 1 հունվարի 2021թ.	1,126	610	36	1,772
Տարվա ծախս	372	222	12	606
Դուրս գրում				-
Մնացորդը առ 31.12.2021թ.	1,498	832	48	2,378
Տարվա ծախս	1,525	272	41	1,838
Դուրս գրում				-
Մնացորդը առ 31.12.2022թ.	3,023	1,104	89	4,216
<u>Զուտ հաշվեկշռային արժեք</u>				
Մնացորդը առ 31.12.2021թ.	1,651	1,562	281	3,494
Մնացորդը առ 31.12.2022թ.	126	1,290	240	1,656

5. ՆԵՐԴՐՈՒՄ ԱՍՈՑԻԱՑՎԱԾ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆՈՒՄ

(Հազար դրամ)

	2022թ.	2021թ.
Մնացորդը տարվա սկզբում	35,386	-
Ասոցիացված ընկերության նախորդ ժամանակաշրջանի կուտակված վնասի վերազնահատում փայտաբանի աճին համապատասխան	(59)	
Ներդրում այլ ընկերության կանոնադրական կապիտալում	52,543	36,011
Ջուտ ակտիվների ավելացում (նվազում) (Տես Ծանոթագրություն 11)	4,664	(625)
Մնացորդը տարվա ավարտին	92,534	35,386
Դուստր ընկերության դուրսգրում	981	
Ասոցիացված ընկերության նախորդ ժամանակաշրջանի կուտակված վնասի վերազնահատում փայտաբանի աճին համապատասխան	(59)	
Ընդամենը այլ համապարփակ-եկամուտ	922	-

Հիմնադրամը 2021 թվականին Արար Թեքնոլոջի փակ ոչ հրապարակային պայմանագրային ներդրումային ֆոնդին է վճարել 36,011 հազար ՀՀ դրամ գումար փայերի ձեռքբերման նպատակով: Մինևույն ժամանակ Հիմնադրամը հանդիսանում է Արար Թեքնոլոջի փակ ոչ հրապարակային պայմանագրային ներդրումային ֆոնդի կառավարիչ և ունի նշանակալի ազդեցություն հետևաբար Արար Թեքնոլոջի փակ ոչ հրապարակային պայմանագրային ներդրումային ֆոնդը հանդիսանում է ասոցիացված:

Հիմնադրամը 2022 թվականին վաճառել է Սպարթեք ՓԲ ընկերությունում իր ունեցած բաժնեմասը 10մլն ՀՀ դրամով՝ մինևույն ժամանակ փոխանցելով գնորդին ընկերության նկատմամբ իր ունեցած 70մլն ՀՀ դրամ պարտքը: Արդյունքում բաժնեմասի վաճառքից օգուտ չի ստացել:

Հիմնադրամը 2022 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ունի Արար Թեքնոլոջի փակ ոչ հրապարակային պայմանագրային ներդրումային ֆոնդի փայերում 88,553 հազար ՀՀ դրամ գումարի ներդրում և հանդիսանում է 9.37% փայատեր: Մինևույն ժամանակ Հիմնադրամը հանդիսանում է Արար Թեքնոլոջի փակ ոչ հրապարակային պայմանագրային ներդրումային ֆոնդի կառավարիչ և ունի նշանակալի ազդեցություն, հետևաբար Արար Թեքնոլոջի փակ ոչ հրապարակային պայմանագրային ներդրումային ֆոնդը հանդիսանում է ասոցիացված:

6. ՏՐՎԱԾ ՓՈՒՍԱՈՒՌՈՒԹՅՈՒՆ

(Հազար դրամ)

	2022թ.	2021թ.
Ոչ ընթացիկ		
Տրված փոխառություն	257,375	349,867
	257,375	349,867
Ընթացիկ		
Տրված փոխառություն	-	-

**Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ
31 դեկտեմբեր 2022թ.**

Տրված փոխառություններն իրենցից ներկայացնում են տրամադրված անտոկոս փոխառություններ:

7. ԴԵՐԻՏՈՐԱԿԱՆ ՊԱՐՏՔԵՐ ԵՎ ԿԱՆԽԱՎՃԱՐՆԵՐ

(Հազար դրամ)	2022թ.	2021թ.
Դեբիտորական պարտքեր վաճառքների գծով	56,571	-
Դեբիտորական պարտքեր ծախսերի փոխհատուցումների գծով	5,461	-
Տրված կանխավճարներ	28,880	88,847
	90,912	88,847

8. ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐ ԵՎ ԲԱՆԿԱՅԻՆ ՀԱՇԻՎՆԵՐ

(Հազար դրամ)	2022թ.	2021թ.
Բանկային հաշիվներ տեղական բանկերում	61,460	32,721
Դրամական միջոցների համարժեքներ	-	156
	61,460	32,877

Դրամական միջոցների համարժեքներն իրենցից ներկայացնում են օգտագործման նպատակով ձեռքբերված վառելիքի կտրոնները:

9. ՀԵՏԱԶԳՎԱՆ ԵՎ ԱՄՈՒՏ

(Հազար դրամ)	2022թ.	2021թ.
Ակտիվներին վերաբերվող շնորհ		
Մնացորդ առ 1 հունվարի	3,494	408
Ավելացում	-	3,692
Պակասեցում	(1,838)	(606)
Մնացորդ առ 31 դեկտեմբերի	1,656	3,494
Եկամուտներին վերաբերվող շնորհ		
Մնացորդ առ 1 հունվարի	568,940	685,434
Ավելացում	85,329	179,976
Պակասեցում	(127,408)	(296,470)
Մնացորդ առ 31 դեկտեմբերի	526,861	568,940

10. ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐԸ, ԾԱՆՍԵՐԸ ԸՍՏ ԲՆՈՒՅԹԻ

(Հազար դրամ)	2022թ.	2021թ.
Եկամուտներ		
Եկամուտներ ապրանքների վաճառքից	56,571	
Եկամուտներին վերաբերող շնորհներից	127,408	189,005
Կառավարչական գործունեությունից	19,862	8,327
Եկամուտներին վերաբերող շնորհներից (Տես ծանոթագրություն 9)	1,838	606
Արտարժույթի փոխարժեքային տարբերությունից զուտ օգուտ	940	1,892
	206,619	199,830
Ծախսեր		
Նվիրատվությունների գծով	(93,355)	(162,442)
Կառավարչական գործունեության ծախսեր	(19,862)	(8,327)
Վաճառված ապրանքների ինքնարժեք	(56,571)	-
Աշխատավարձի գծով ծախսեր	(11,252)	(11,317)
Գործուղման և ներկայացուցչական ծախսեր	(1,838)	(244)
Անհատույց ստացված ակտիվների գծով	(1,838)	(606)
Հեռահաղորդակցություն և կապ	(226)	(723)
Գրասենյակային և կոմունալ ծախսեր	(83)	(406)
Վառելիք	(3,356)	(1,688)
Վարձակալություն	(3,360)	(5,282)
Աուդիտ և խորհրդատվություն	(5,577)	(1,931)
Բանկային ծառայություն	(142)	(322)
Չփոխհատուցվող հարկեր	-	(120)
Արտարժույթի փոխարժեքային տարբերությունից զուտ վնաս	(16,063)	(5,940)
Այլ ծախսեր	(8,219)	(5,512)
	(221,742)	(204,860)

11. ԱՍՈՑԻԱՏՎԱԾ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ ՄԵՐ ՆԵՐԴՐՄԱՆ ԱՐԺԵՋՐԿՈՒՄ

Արար Թեքնոլոջի փակ ոչ հրապարակային պայմանագրային ներդրումային ֆոնդի զուտ ակտիվները տարվա արդյունքներով աճել են 49,754 հազար ՀՀ դրամով, որի 9,37 տոկոսը՝ 4,664 հազար ՀՀ դրամ, հանդիսանում է Հիմնադրամի փային համապատասխան՝ իր ասոցիացված ընկերության՝ Արար Թեքնոլոջի փակ ոչ հրապարակային պայմանագրային ներդրումային ֆոնդի, կանոնադրական կապիտալում ներդրման արժևորում: Քանի որ հիմնադրամի փայլը ավելացել է ասոցիացված ընկերության մեջ, ուստի ավելացման չափին համապատասխան վերագնահատվել է նախորդ ժամանակաշրջանի ֆինանսական արդյունքում հիմնադրամի փայլը, ինչը կազմում է 59 հազար դրամ

(Հազար դրամ)

	2022թ.	2021թ.
Ասոցիացված ընկերության գուտ ակտիվների աճ (նվազում)	49,754	(7,293)
Փայր ասոցիացված ընկերությունում	9.37%	8.57%
Ներդրման արժևորում (արժեզրկում)	4,664	(625)
Ասոցիացված ընկերության նախորդ ժամանակաշրջանի կուտակված վնասի վերագնահատում՝ փայտաբանի աճին համապատասխան	(59.00)	

12. ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՌԻՍԿԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՆՎԱԶԱԳՈՒՅՆ ԲԱՑԱՀԱՅՏՈՒՄՆԵՐ

Խումբը կարևորում է ռիսկերի կառավարման գործընթացը, որի նպատակն է ֆինանսական կարուստների կրճատումը և իրականացվող գործառնությունների հուսալիության ապահովումը:

Խմբի գործունեությունը առնչվում է հետևյալ ֆինանսական ռիսկերի հետ:

- ✓ վարկային (պարտքային) ռիսկ,
- ✓ շուկայական ռիսկ,
- ✓ գնային ռիսկ,
- ✓ տոկոսային ռիսկ,

12.1 Պարտքային ռիսկ

Վարկային (պարտքային) ռիսկը գործընկերոջ կողմից իր ստանձնած պարտավորությունները (այդ թվում թողարկած արժեթղթերի գծով) ժամանակին և լիվությամբ չկատարելու ռիսկն է, որը գնահատվում է պարտքի և տոկոսային վճարումների ընդհանուր գումարով:

Վարկային ռիսկի հաշվարկում ընդգրկվում են Խմբի ակտիվները, հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորությունները և հետհաշվեկշռային անավարտ ժամկետային գործառնությունները:

12.2 Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկի վերլուծություն

Շուկայական ռիսկը Խմբի կողմից շուկայական գների փոփոխության հետևանքով կարուստներ կրելու վտանգն է, որը կապված է տոկոսադրույքների նկատմամբ զգայուն ակտիվների ու պասիվների և կապիտալի գործիքների հետ:

Շուկայական ռիսկը իր մեջ ներառում է արտարժույթային, տոկոսադրույքների փոփոխման և գնային ռիսկերը:

Արտարժույթային ռիսկի կառավարումն իրականացվում է արտարժույթների փոխարժեքների փոփոխություններով պայմանավորված օգուտներ ստանալու (կորուստներ չկրելու) տեսանկյունից:

Արտարժույթային ռիսկի կառավարման գործընթացը ներառում է՝ արտարժույթային շուկայի ուսումնասիրման, արտարժույթային ռիսկի կանխատեսման, գնահատման՝ ռիսկի հնարավոր չափերի և հետևանքների որոշման, արտարժույթային ռիսկի հետ կապված կարուստների կանխարգելման և նվազեցման փուլերը: Արժույթային շուկայի վերլուծության գնահատականները Խմբում արվում են հիմք ընդունելով տարբեր տեղեկատվական համակարգերով ստացված տեղեկատվությունը, միջազգային ինտերնետային կայքերի վերլուծական տեղեկատվությունները՝ կիրառելով վերլուծության երկու մեթոդ՝ ֆունդամենտալ և տեխնիկական:

Ֆունդամենտալ վերլուծությունը ենթադրում է շուկայի վերլուծություն՝ տնտեսությունը քննադատող տարբեր ցուցանիշների դինամիկայի, ինչպես նաև քաղաքական իրադարձությունների, օրենսդրական դաշտի փոփոխությունների հիման վրա: Կանխատեսումների իրականացման համար հիմք են հանդիսանում երկարաժամկետ հատվածում փոխարժեքի վրա ազդող երկրի տնտեսական պայմանները: Տեխնիկական վերլուծությունը ենթադրում է գների նախկին դինամիկայի հիման վրա գների ապագա փոփոխությունների կանխատեսումը: Ուսումնասիրվում են փոխարժեքների տատանման միտումները կամ տրենդները, վերլուծության են ենթարկվում փոխարժեքների տատանումների դրսևորումները:

12.3 Արտարժույթի ռիսկ

Արտարժույթային ռիսկը արժույթային փոխարժեքի անբարենպաստ փոփոխության ռիսկն է, որն իր մեջ ներառում է փոխարժեքների, դրանց տատանողականության փոփոխության, տարբեր փոխարժեքների միջև հարաբերակցության փոփոխության ռիսկերը:

Ակտիվները կամ պարտավորությունները պարունակում են արտարժույթային ռիսկ, երբ դրանց մեծությունները, դրանց զծով ստացվելիք կամ վճարվելիք գումարները դրամային արտահայտությամբ ժամանակի ընթացքում կարող են փոփոխվել արտարժույթի՝ Հայաստանի Հանրապետության դրամի նկատմամբ փոխարժեքի փոփոխությամբ պայմանավորված:

Արտարժույթային ռիսկի կառավարումն իրականացվում է արտարժույթների փոխարժեքների փոփոխություններով պայմանավորված օգուտներ ստանալու (կորուստներ չկրելու) տեսանկյունից:

Արտարժույթային ռիսկի կառավարման գործընթացը ներառում է՝ արտարժույթային շուկայի ուսումնասիրման, արտարժույթային ռիսկի կանխատեսման, գնահատման՝ ռիսկի հնարավոր չափերի և հետևանքների որոշման, արտարժույթային ռիսկի հետ կապված կորուստների կանխարգելման և նվազեցման փուլերը: Արժույթային շուկայի վերլուծության գնահատականները հսկում արվում են հիմք ընդունելով տարբեր տեղեկատվական համակարգերով ստացված տեղեկատվությունը, միջազգային իֆտերնետային կայքերի վերլուծական տեղեկատվությունները՝ կիրառելով վերլուծության երկու մեթոդ՝ ֆունդամենտալ և տեխնիկական: Ֆունդամենտալ վերլուծությունը ենթադրում է շուկայի վերլուծություն՝ տնտեսությունը քննադատող տարբեր ցուցանիշների դինամիկայի, ինչպես նաև քաղաքական իրադարձությունների, օրենսդրական դաշտի փոփոխությունների հիման վրա: Կանխատեսումների իրականացման համար հիմք են հանդիսանում երկարաժամկետ հատվածում փոխարժեքի վրա ազդող երկրի տնտեսական պայմանները: Տեխնիկական վերլուծությունը ենթադրում է գների նախկին դինամիկայի հիման վրա գների ապագա փոփոխությունների կանխատեսումը: Ուսումնասիրվում են փոխարժեքների տատանման միտումները կամ տրենդները, վերլուծության են ենթարկվում փոխարժեքների տատանումների դրսևորումները:

Խումբը 31.12.2022թ. դրությամբ չունի զգալի արտարժույթային մնացորդներ:

12.4 Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի փոփոխությունն ուղղակիորեն ազդում է ներդրումային խմբի տոկոսային ռիսկի, ակտիվների ու պարտավորությունների հետ կապված դրամական միջոցների հոսքի և նրանց իրական արժեքի վրա: Այդ պատճառով, ակտիվների և պարտավորությունների տոկոսադրույքների վերանայման ժամկետայնության վերլուծությունը թույլ է տալիս ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողներին վերլուծել ներդրումային խմբի տոկոսադրույքի ռիսկը և, հետևաբար, ակնկալվող օգուտները կամ վնասները:

Տոկոսային ռիսկը փոխառու կապիտալի շուկայում անբարենպաստ փոփոխությունների ռիսկն է, որը իր մեջ ներառում է տոկոսադրույքների փոփոխության, եկամտաբերության կորի տեսքի փոփոխության, տոկոսադրույքների տատանողականության փոփոխության, տարբեր տոկոսադրույքների միջև հարաբերակցության փոփոխության ռիսկերը:

Տոկոսադրույքի ռիսկը հաշվարկվում է որպես տոկոսադրույքի հատուկ ռիսկի և ընդհանուր ռիսկի հանրագումար, որը հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևով՝

$$S\Omega = S<\Omega + S\Omega\Omega,$$

որտեղ՝

S Ω - տոկոսադրույքի ռիսկն է,

S< Ω - տոկոսադրույքի հատուկ ռիսկն է,

S $\Omega\Omega$ - տոկոսադրույքի ընդհանուր ռիսկն է:

Տոկոսադրույքի հատուկ և ընդհանուր ռիսկերը հաշվարկվում են առևտրական նպատակներով պահվող և վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթերի նկատմամբ: Ընդ որում, պարտքային արժեթղթերը դիրքերի հաշվարկում ընդգրկվում են ընթացիկ շուկայական արժեքով:

Պարտքային արժեթղթերի դիրքը խմբի պարտքային արժեթղթերի (ներառյալ հետհաշվեկշռային ածանցյալ գործիքների հիմքում ընկած պարտքային արժեթղթերի) և որպես պարտավորություն հանդիսացող պարտքային արժեթղթերի (ներառյալ՝ հետհաշվեկշռային ածանցյալ գործիքների հիմքում ընկած պարտքային արժեթղթերի) մեծությունների տարբերությունն է: Պարտքային արժեթղթերի դիրքերը սահմանվում են.

ա. երկար, եթե տարբերությունը մեծ է զրոյից,

բ. կարճ, եթե տարբերությունը փոքր է զրոյից,

գ. փակ, եթե տարբերությունը հավասար է զրոյի:

Պարտքային արժեթղթերի համախառն դիրքը հաշվարկվում է որպես պարտքային արժեթղթերի երկար և կարճ դիրքերի բացարձակ մեծությունների հանրագումար:

Տոկոսադրույքի հատուկ ռիսկի հաշվարկման նպատակով պարտքային արժեթղթերի յուրաքանչյուր խմբի նկատմամբ իրականացվում է պարտքային արժեթղթերի դիրքերի հաշվարկ:

Դիրքերի հաշվարկից հետո հաշվարկվում է պարտքային արժեթղթերի համախառն դիրքը, որն էլ տոկոսադրույքի հատուկ ռիսկի մեծությունն է:

Համախառն դիրքի հաշվարկում պարտքային արժեթղթերը տարբերակված կշիռներով ընդգրկվելու նպատակով դասակարգվում են հետևյալ դասերի:

Պարտքային արժեթղթերի դասերն են.

պետական պարտքային արժեթղթեր՝ պետությունների/կառավարությունների, կենտրոնական բանկերի և տեղական կառավարման մարմինների պարտքային արժեթղթեր,

հուսալի պարտքային արժեթղթեր: Հուսալի պարտքային արժեթղթերի թվին են դասվում միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների կողմից թողարկված պարտքային արժեթղթերը, Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող բանկերի, վարկային կազմակերպությունների և օտարերկրյա բանկերի՝ Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող մասնաճյուղերի պարտքային արժեթղթերը, օտարերկրյա բանկի կողմից թողարկված /PPP-/Քաա3/ և ավելի բարձր վարկանիշ ունեցող պարտքային արժեթղթերը, օտարերկրյա ոչ բանկ կազմակերպության կողմից թողարկված /A-/Ա3/ և ավելի բարձր վարկանիշ ունեցող պարտքային արժեթղթերը, ինչպես նաև Կենտրոնական բանկի կողմից 'P-' և ավելի բարձր վարկանիշ ստացած ոչ բանկ կազմակերպությունների պարտքային արժեթղթերը,

այլ պարտքային արժեթղթեր, որոնք չեն դասվում պետական պարտքային և հուսալի պարտքային արժեթղթերի շարքին:

Խումբը 31.12.2022թ. դրությամբ չունի տոկոսային պարտավորություններ կամ ակտիվներ:

12.5 Գնային ռիսկ

Շուկայական գների փոփոխությունը մեծապես ազդում է ֆինանսական գործիքների արժեքի վրա, ընդ որում, այդ փոփոխությունները կարող են պայմանավորված լինել ինչպես առանձին արժեթղթերին կամ նրանց թողարկողներին հատուկ գործոններով, այնպես էլ շուկայում շրջանառվող բոլոր արժեթղթերի վրա ազդող ընդհանուր գործոններով:

Գնային ռիսկը շուկայում անբարենպաստ փոփոխությունների ռիսկն է, որն իր մեջ ներառում է արժեթղթերի գների փափախության, արժեթղթերի գների տատանողականության, տարբեր արժեթղթերի և ինդեքսների միջև գնային հարաբերակցության փոփոխության ռիսկերը:

Գնային ռիսկը հաշվարկվում է առևտրական նպատակներով պահվող և վաճառքի համար մատչելի կապիտալի գործիքների (բաժնային արժեթղթերի) նկատմամբ:

Կապիտալի գործիքների դիրքը, որպես ակտիվ հանդիսացող կապիտալի գործիքների (ներառյալ՝ հետհաշվեկշռային անանցյալ գործիքների հիմքում ընկած կապիտալի գործիքների) և որպես պարտավորություն հանդիսացող կապիտալի գործիքների (ներառյալ՝ հետհաշվեկշռային անանցյալ գործիքների հիմքում ընկած կապիտալի գործիքների) մեծությունների տարբերությունն է: Կապիտալի գործիքների դիրքերը սահմանվում են՝

- ա. երկար, եթե տարբերությունը մեծ է գրոյից,
- բ. կարճ, եթե տարբերությունը փոքր է գրոյից,
- գ. փակ, եթե տարբերությունը հավասար է գրոյի:

Կապիտալի գործիքների համախառն դիրքը հաշվարկվում է որպես կապիտալի գործիքների տարբեր դիրքերի (երկար և կարճ) բացարձակ մեծությունների հանրագումար:

Կապիտալի գործիքների համախառն զուտ դիրքը հաշվարկվում է որպես կապիտալի գործիքների երկար դիրքերի հանրագումարի և կարճ դիրքերի հանրագումարի (բացարձակ մեծությամբ) միջև տարբերություն:

Կապիտալի գործիքները դիրքերի հաշվարկում ընդգրկվում են ընթացիկ շուկայական արժեքով:

12.6. Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը խմբի կողմից ստանձնած պարտավորությունների պատշաճ կատարման ունակության մասնակի կամ ամբողջությամբ կորստի վտանգն է:

Իրացվելիության ռիսկերը ի հայտ են գալիս անբավարար իրացվելիության կամ շուկայականից առավել բարձր արժեքով ձեռք բերված արդյունքում, ինչը արտահայտվում է այնուհետև խմբի եկամուտներում և ծախսերում: Առաջանում է այն ժամանակ, երբ խումբը չի կարողանում վերահսկել պասիվների կրճատումը և ապահովել ակտիվների աճ: Իրացվելիության ռիսկը այն ռիսկն է, որ խմբի իրացվելի ակտիվները չեն բավականացնի խմբի պարտավորությունները կատարելու համար: Իրացվելիության ռիսկի կառավարումը ընթացիկ ժամանակահատվածում կապված է ակտիվների և պասիվների կառավարման արդյունավետ խնդրի լուծման հետ՝ ստանալ առավելագույն շահույթ, պահպանելով իրացվելիության անհրաժեշտ մակարդակը:

Իրացվելիության ռիսկի կառավարումը ակնկալում է .

- ✓ կանխիկ հոսքերի վերլուծություն
- ✓ ակտիվների և պարտավորությունների դասակարգում ըստ պայմանագրային ժամկետների
- ✓ շուկայի մոնիտորինգ:

Խմբում իրացվելիության կառավարման հիմնական մեթոդ է հանդիսանում ակտիվների կառավարման մեթոդը:

Իրացվելիության առաջնային աղբյուրները Խմբի դրամարկոն է և հաշվարկային հաշիվներում առկա միջոցները: Իրացվելիության երկրորդային աղբյուրները ըստ իրացվելի եկամտաբեր ակտիվներն են, որոնք կարճ ժամկետում և նվազագույն կորուստների ռիսկով կարելի է փոփոխել կանխիկ դրամական միջոցների: Դրանք ձևավորվում են ՀՀ պետական գանձապետական արժեթղթերից:

Իրացվելիության կառավարման համար կիրառում են նաև իրացվելի ակտիվները վաճառելու մեթոդը, երբ իրացվելիության ցածր մակարդակի դեպքում Խումբը դրամական միջոցներ ստանալու նպատակով վաճառում է ակտիվներ և պարտավորությունների կառավարման մեթոդն է, որը ենթադրում է ֆինանսական շուկայում արտաքին փոխառությունների, վարկերի, ռեպո-համաձայնագրերի միջոցով փոխառու միջոցների ներգրավվում ու ակտիվների և պարտավորությունների միջև անհրաժեշտ հարաբերակցության հաստատում: Իրացվելիության ռիսկը կառավարելու և վերահսկելու նպատակով Խումբը պարբերաբար կատարում է ընթացիկ և ժամկետային իրացվելիության մոնիտորինգ՝ արտաքին միջավայրի փոփոխության դեպքում իրացվելիության լավագույն իրավիճակին հասնելու համար:

13. ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐԻ և ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԻՐԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔ

Խմբի գնահատմամբ իր ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքները էականորեն չեն տարբերվում իրենց հաշվեկշռային արժեքներից:

Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը հիմնված է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ նրանց շուկայական գնանշման վրա, առանց նվազեցնելու գործարքի հետ կապված ծախսումները: Եթե շուկայական գնանշումը հասանելի չէ, գործիքի իրական արժեքը չափվում է կիրառելով գնորոշման մոդելներ կամ զեղչված դրամական հոսքերի տեխնիկան:

Երբ կիրառվում է զեղչված դրամական հոսքերի տեխնիկան, գնահատված ապագա դրամական հոսքերը հիմնված են դեկավարության լավագույն գնահատականների հիման վրա և զեղչման դրույքը նմանատիպ պայմաններով գործիքի տոկոսադրույքն է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Երբ գնորոշման մոդելներն են կիրառվում, ներմուծվող փոփոխականները հիմնված են հաշվետու ամսաթվի դրությամբ շուկայական համապատասխան փոփոխականների վրա:

14 . ԿԱՆԽԱՏԵՍՎՈՂ ԱՊԱԳԱ ԳՈՐԾԱՐՔՆԵՐԻ ՀԵՋԱՎՈՐՈՒՄ

Խումբը հաշվետու ժամանակաշրջանում չունի այնպիսի ֆինանսական գործիք, որը հաշվառվում է որպես կանխատեսված ապագա գործարքների հետ կապված հեջ:

15. ԱՊԱՃԱՆԱԶՈՒՄ

Ֆինանսական ակտիվը ապաճանաչվում է, երբ վերանում է ակտիվի իրավունքի պահանջը: Խմբի հաշվեկշռում ապաճանաչված ֆինանսական ակտիվ չի հաշվառվում:

Ֆինանսական պարտավորությունը ապաճանաչվում է, երբ նա մարվում է, համարվում է չեղյալ կամ դառնում է ժամկետանց: Խմբի հաշվեկշռում ապաճանաչված ֆինանսական պարտավորություն չի հաշվառվում:

16. ԳՐԱՎԱԳՐՎԱԾ ԱԿՏԻՎՆԵՐ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ չունի գրավադրված ակտիվներ:

17. ԸՆԴՈՒՆՎԱԾ ԳՐԱՎ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբը չունի ընդունված գրավ:

18. «ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՉԿԱՏԱՐՈՒՄ/ԽԱԽՏՈՒՄ»

Խումբը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաշվեկշռում չունի հաշվառված այնպիսի պարտավորություններ, որոնց գծով պայմանագրային պարտավորությունները Խումբի կողմից խախտվել են: Հաշվետու ժամանակաշրջանում ենթդրումային Խմբի կողմից որևէ պայմանագրային պարտավորություն չի խախտվել:

Արամ Փախչանյան
Հոգաբարձուների Խորհրդի
Նախագահ

Արմեն Խաչիկյան
Գործադիր տնօրեն

Նվարդ Կարապետյան
Էվի ունիվերսալ ՍՊԸ
լիազորված անձ

23.03.2023թ.